

העולם הזה

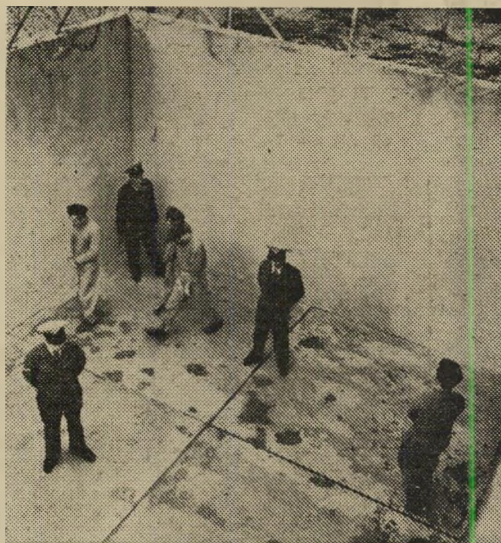

המחיר
100
פרוטה

מס. 688 / שנה 14 / כ"ו טבת תשי"א / 4.1.1951

השבועון המצויר
לאינפורמציה

לשם מה כל עמלכם? שואל מדי פעם קורא פסימי. אתם מתרעים נגד מקרים של קיפוח ועיוות הדין, תושפים שערוריות חברתיות מוצעות. הרי כולנו יודעים שבמדינה זו מצפצפים על דעת הקהל... נסינו של "העולם הזה" מוכיח כמעט את ההיפך הגמור: ברוב המקרים בהם הוכיח העיתון עובדות של מעשי עוול, תוקן הדבר במהרה.

לפני שבועיים התריע "העולם הזה" (686) נגד היחס הבלתי-אנושי של המדינה הגבולית הנדונים למחנה המצפים ברור, בהם זה חרשים רבים, להכרעה, בה בשעה שהכנסת מתחבבת בשלחנות נשען על הבעיה התיאורטית של ביטול או אי-ביטול עקרוני של פונד-המחנה. "העולם הזה" תבע לחון מיד 7 נדון נים אלה ולהמיר את עונשם במאסר-עולם, מבלי לתלות את גורלם בהחלטת הסופית של הכנסת על השאלה העקרונית. הנימוק: הנדונים, החיים זה חודשים בצל הספק הנורא, סב-לו דים.

יומיים אחרי פרסום הדברים הודיע סופר-הכנסת של "העולם הזה", שהדברים (יחד עם דבריהתוכנה של רם סולומון, המנהל האמין של משרד-המשטרה, שהרים ראשון קילו נגד העוול) עשו את שלהם — מנוי וגמור עם ועדת הכנסת להמליץ על החנינה.

לא פחות מידית היתה השפעתו של המאמר "תודת האומה — איה?" ("העולם הזה" 678), שגילה לציבור את תוצאותיו המוצעות של חוק התגמולים למשפחות החללים. אף כי "העולם הזה" נשאר בודד במערכת-קידוש, ואיש מבין ראשי המפלגות ומנהיגי דעת הקהל לא מצא לנכון להרים את קולו למען האלמנות והיתומים, תוקן מיד העוול הבולט ביותר: בהתאם להוראה פינימית של אגף השיקים שולמה תוספת-מידית של 9 לירות למאות אלמנות, והאנשים האחראיים עיבדו הצעת-חוק חדשה שתתקן, כנראה, חלק ניכר של לקיית החוק הקודם.

מובן שלא תמיד ישנה לרשימה תוצאה כה בלתי-אמצעית כמו לרפורטג'ה של "העולם הזה" (687) על מוכר הבטנים יהיא דהבאני, צלגונו של הרצל, יחיא רץ מיד אל משרד האספקה, נגנף בפני הפקיד המסכן את גליון העתון, בו הופיעה תמונתו — ויצא כשבכיסו אישור להקצבה נוספת של 100 ק"ג בוטנים... העובדה המעודדת ביותר: בה בשעה שעוד לפני 8 חדשים התייחסו רוב הפקידים באיבה גלויה לדברי ביקורת, ואף ניסו למנוע באמצעים כשרים ופחות-כשרים, מוכנים עתה גם פקידים גבוהים רבים להכיר בערכו של עתון לוחם, בלתי משוחד, בלתי-תלוי, התושף עובדות במקום להפליג במרומי הפראות של מאמרים ראשיים. גלוי נכונות לשותף פעולה, לעזור בעצה ובמעשים אינם עוד מקרים היוצאים מן הכלל.

מכתבים

בני טלפון

נסיחתי היום, במשך 3 שעות רצופות לצלצל אליהם, והמספר היה תפוס. האם מחקה "העולם הזה" את הקריה? **דוד ויכמן, תל-אביב.** "העולם הזה" אינו מחקה את הקריה, אלא מחקה לה. אחת הית, שער היום לא נתן משרד הדואר טלפון ל"העולם הזה". כתוצאה ממעשה-הפליה מוזר זה, נאלצים 16 חברי המערכת ו-7 עובדי ההנהלה להשתמש במכשיר פרטי של אחד העובדים.

1951 — מלחמת עולם?

אני מתחיל לחשוב שאתם באמת מקבלים אחוזים גבוהים מחברת קדישא. כאשר אני קראתי את הרפורטג'ה "מלחמת העולם,

1951" ("העולם הזה" 687) היה לי חשק לאבד עצמי לדעת. **דני אוקסמן, תל-אביב.**

ומה יצא מה?

אות הצטיינות — לוי? שרת בצבא ההגנה לישראל. בשנת 1948, הצטיינה באחד מהקרבנות, (בכל אופן כך טוענים מפקדי, ונודע לי שהומלצתי לאות הצטיינות. האפשר לדעת מה אקבלו? מצטיין.

חמה למשרדים ונתנה לאנשים הפשוטים למות בשוהות.

הייתי מציע לאנשים הפשוטים של "העולם הזה" להרחיב את שדה ראייתם מעבר לגורתי-האש הצרה של שותתם. בשר עה שמרבית יחידות השפלה היו מורכבות עדיין מטירונים ירוקים, היו הסטודנטים בירושלים מלומדי מלחמה. האם כמחצית הל"ה לא היו סטודנטים? מי היו לוחמי נב"דניאל? מי נפל בעטרת? ובין מגיני העיר העתיקה לא היו סטודנטים?

שמואל גוטליב, ירושלים. עמדת הסטודנטים של האוניברסיטה וה-טכניון היתה לדוגמה בימי המלחמה. אולם אין הם "מרבית האוניברסיטה הצעירה". עובדה היא שרק חלק זעיר של הסופרים, העיתונאים, המורים, עורכי-הדין, וכו' בגיל הגיוס הגיעו ליחידות קרביות.

תלמידים מורדים במוריהם

"בעד סוקרטס, נגד התלמוד" — משפט חסר טקט זה ("העולם הזה" 685) מעורר מחשבות נוגות על האינטליגנציה הצעירה. האשמה אינה רק בתלמידים, אלא בעיקר במדריכיהם שיתנו את הדין על כך.

דב מ, סדום. "אנשי 'צופר', מתייחנים שלנו מהספרות היה-נית? הקץ להתנכרות!

חיים נסכה, ביה"ס למסחר 'ספרא'. אני מתנגד לשיטתכם בענין תלמידי "שלוחה". הפסוק "שמא קנאת סופרים תרבה חכמה" מוזכר לגבי חכמת התנ"ך, ולא לחכמת התורה היוונית.

חנה שמיר, תל-אביב.

אני פונה אל משה נעמי, שהביע את אהדתו למקצוע התלמוד ושאר חכמת-יש-ראל ("העולם הזה" 686). שידבר בשם עצמו בלבד, ולא בשם כל התלמידים של בית-הספר. הוא היהודי בכיתה שהוא ילד טוב בשעור תלמוד. כל האחרים ישיגים. א. ג. ב"ס תוכן עירוני כללי א, ששית. שמחתי שיש עוד מנהל כמו מרדכי וי-לנסקי הנותן לתלמידיו אפשרות לחשוב לעצמם. אני חשבתי שאין כבר כאלה.

תלמידה סובלת, ת"א

למען סילבאנה

איהו סוג יצרים גרטה סילבאנה מאניא-ני אצל אסתר לוינסקי ("העולם הזה" 686). האם לא את יצר הקנאה? איני מוצא שום פגם בכך שתתן רציני כ"העולם הזה" יפרסם מאמר עליה (ז. א. על השח-קנית).

פטיב קולטון, בית-עובד

לפי דעתי יש ויש מקום לתמונה של סילבאנה מאניא, מהסיבה הפשוטה שאת העתון קוראים גם בני המין השני.

רפאל א, חיפה

אני מבקש את אסתר לוינסקי לפרסם בעתון את תמונתה. יתכן ואני אקבע כי היא עולה על סילבאנה מאניא בהשפעה על היצרים, וגם יתכן שהיא כתבה מתוך רגש נחיתות.

בני רמזני, תל-אביב.

רותי, רותי

תודתי לרותי: בתוך המערבולת של פוליטיקה, בעיות סוציאליות ופשיעים-מו-פיעה היא במעלליה וגורמת לקורת רוח רבה מאד, ומזכירה לנו כמה טוב לחייך ולצחק מעט.

צפורה סקי, חיפה

רותי מודה. לכם חסר בורג בראש. כאשר רותי התחילה להופיע בעתון היא כתבה שדוש הוא אביה, ואתם עונים פתאום ("העולם הזה" 686) שדוש אינו רוצה לקנות לה

בגדים חדשים, כדי לא לעורר מחשבות בלב אשתו.

אהובה סימנוביץ, תל-אביב. ששש, למה לנו להיכנס לתסביכת משפחתי?

בעלילה האחרונה של רותי ("העולם הזה" 687) לא ברור מי הרדים אותה — יומן "גלבוץ" או סרט מ. ג. מ? ומדוע קראתם ליומן "גלבוץ", במקום לקרוא ל"לד (או להר) בשמו הנכון? **הובכת קולטון, ת"א**

רותי נדמה, כמובן, ביומן הרובה-הסרי-ריה-התפוזים, ואפילו הסרט המרתק ביותר של מ. ג. מ. לא הצליח לעורר אותה.

הקנקן בשער

האם כילכם נפלתם על הראש "העולם הזה" (687) שם על השער קוף, עתון שני גמל ועתון שלישי צבי. שמא החליטו עור-

כי העתונים להפיץ את עתוניהם בגן-החיות?

שמואל הלוי, תל-אביב

בכל זאת נטו, "העולם הזה" רק שלב אחד בטווס הביולוגי, הוא מקווה, שהקוף לא נעלב כשהשטחו לאנושות של 1950.

הכתוב הסיני

הריני מודיעכם, כי הנני מזדה עם ה-מערכת ועם הגב' רות אורשטיין מתל-אביב, כי בעיית הכתיב הסיני יוצאת כבר מהאף ("העולם הזה" 685), אך ציורכם אינו נכון, היות והדגל שהראתם הוא הדגל של יפאן ולא של סין.

ג. פיק, תל-אביב.

מה זה משנה? זה בכל זאת יוצא מן האף.

צפ"ם — צפ"י

אמנם נכון ש-150 הפורשים מן התי-נועה הצופית בתל-אביב הם בעלי נטיה מ"פ"מית ("העולם הזה" 687), אולם אין זה נכון ששאר 2000 החברים הם בעלי נטיה מפא"יית. נכון שחזרת תומורת ה-תופים וההוצאות גרמה הפרעה לפעולת אחד המדריכים המורשים, אולם זה היה כבר מחוץ למסגרת הצופית. יש גם להוד-כיר שהפורשים ארגנו פעולת חתירה-ה-עילו את נשמותיהם של ילדים בני 10 ו-11. אני עצמי זכיתי שחניכי יתלחשו מאחורי גבי שמפקד-גדודם מקבל משכורת מתנועת החתרת.

יורם קרסנזנסקי, תל-אביב.

אין כל ספק בלב המערכת שהרוב הוא בעל נטיה מפא"יית. כל הכסוף נענץ למי עשה בשבועת הקיבוצים הצופים, הם הם פקים מדריכים לתנועת הצופים. גם בקי-בוצים הללו נתגלע הסכסוך, שעבר לצו-פים העירוניים. בקיבוצים היחס הוא 2:7 לטובת צפ"ם, ואילו בעיר היחס 1:12 לטובת צפא"י.

ה ש ע ר

(ראה עמודים 4-5)

הקהל הרב שורם, לפני חודשיים, להופעה הציבורית של חניכי "מכון שמשון" ציפה לחזות בשורה ארוכה של בחורים ורבי-כיתתיים, נפוחי שרירים, שיערי-זהה, הוא לא התאכזב. אולם האפתעה האמתית של הערב היתה "בכל זאת" שונה.

על הבמה הופיעה נערה שחחרת המודה, חייכה לקהל במבוכת-מה, פנתה אל הברולים. "מה לה ולמשקלות?" שאל מישוה בתמהון. שהרי הנערה לא היתה גבוהה ביותר, גם לא חסנה ביותר, היא היתה בול ספק מתאימת יותר לרצפת הרקודים מאשר להבמות הטרונים. אולם ברכה לא התמהמהה. היא הרימה משקל, עוד אחד, שני, שלישי, מדי פעם הוסיפו לה ק"ג אחדים. היא הגיעה למשקל גופה, עברה עליו. כשחייכה את חיוכה האחרון, תוך נשימה נטערת, היה ברור: ברכה היא אלופה; יותר מזה: ברכה היא הבתורה היחידה בארץ המרימה משקלות.

סופר "העולם הזה", שנוכח במקום, לא הסתפק בהצגה. הוא ניחש כי מאחורי החיוך הקורן של ברכה מסתתר יותר מאשר אהביציה ספורטיבית. הוא חדר אל מאחורי הבמה, מצא את ברכה נרגשת, נושמת בכבדות, דומעת. אחרי כמה דקות של שיחה היה משוכנע: ברכה, עם חלומותיה ושאיפותיה, היא נציגתן של אלפי בנות "מחפשות את המחר" — באמביציה אמיצה, המתעלמת מקשיים ומאפריזיות היוס"יום, המעזיה עדיין לשאוף לגדולות.

הליגה

שתוק. יא עבד אל-רחמן!

העצרת האחרונה של אום קיבלה החלטה המכירה בליגה הערבית כארגון אוזרי, ובתור שכזה הוזמן מוכירה של הליגה, עבד אל-רחמן עזאם באשא, גבוה, רוה, פטשטן, להשתתף בכינוסי מליאת העצרת, כמשקיף רשמי מטעם הליגה.

לפרשה זו יש כבר תקדים בהיסטוריה הקצרה של אום, והוא הארגון האזורי של ארצות דרום-אפריקה, אשר גם להן משקיף בעצרת. למעשה, אין למשקיף זה כל השפעה או זכות הצבעה, אך ישראל נלחמה בכל כוחה במנינו זה.

אולם כל טענותיה, כי אין הליגה גוף אוזרי, אלא חבר מדינות הקשורות זו לזו בקשרי דת, לשון, תרבות, כדי להלחם בישראל, וכי אין להוציא מגוף אוזרי גיאוגרפי מדינה בגלל דתה, או מסיבה פוליטית, לא הצליחו לשכנע את האומות המאוחדות. הליגה הוזמנה לשלוח נציג רשמי לאום, והוויכוח באולמי אום נסתיים, אך לא כן במרחב.

זה לא מוצא חן. כאשר הציע עזאם באשא הפסקת אש בקוריאה, בדומה להפוגה בארץ-ישראל, עורר עליו את חמת העות'ן הדמשקאי "אלינצר" (הנצחון): "מזור, הוא, כי בעיני חוגי תעמולה אנגלו-אמריקאיים מסויימים, אין עמדותיהם הגורקות של פארס אל-חורי (סוריה), מוחמד צלאח אל-דין (מצרים) ופאדל ג'מאלי (עירק) מוצאת חן."

על כן, לפי "אלינצר", החלו חוגים אלה לעשות מוניטין להעיון ייצוגם של הערבים באמצעות הליגה הערבית באום, במקום המשלחת הערבית שבה. בצורה זו יוכל עזאם באשא לדבר בשם כל הערבים באום ומחוצה לו.

העיתון מסיים: "אין אנו יודעים לתור על מי מרעים שופרות תעמולה אלה. אך בכל אופן, הגיע זמן, כי ניספיק עזאם באשא לדבר כל כך הרבה."

הגנה

בחורה נייטרלית

חטי הטלגרף מקהיר שוב המו מרוב שימוש. שוב שלחו העות'נאים הורים המזרחיים והממונים לעיני ערב כתבות שתפסו מקום בעמודים הראשונים בעיתונות העולמית, ובכולן, חזרה ונשנתה הפסיקה: חזרה להגנת המזרח התיכון. בחוגי השלטון בקהיר הורגש קצב מוגבר. תחילה בא לביקור פרטי פאנאיטי פיפיליס, מי שפעם היה שר החוץ של יוון. הוא נתקבל באהדה רבה, הופיע בנשפים ודרש להודיע כי לשמור על השלום. ובעוד תופס פיפילוס את מקום הכבוד, הופיע מר וניולוס, ראש ממשלת יוון. אף הוא לסיוו פרטי. הממשלה בהעדר מוחמד סלאח אל-דין, מיניסטר החוץ המנהל משא ומתן עם אנגליה, החלה מתכנסת מדי יום בימוי לדיונים ארוכים, באולם הגדול בג'זירה, האי הארוך בתוך הגילוס, המהווה רובע של משכנות עשירים והקורפוס הדיפלומטי הור והמקומי בקהיר.

תנאי אחר. באחת הישיבות, הוחלט שמצרים — יחד עם שאר ארצות ערב — תצטרף לברית-ההגנה של המדינות השוכנות על חופי הים התיכון, להסכמה מוקדמת זו הותנה תנאי אחד: אי-הכללתה של ישראל בברית זאת. תנאי זה היה גורם מעשי ביותר בחישובי אל-נחאס ופואד סראג אל-דין באשא, מיניסטר הפנים שלו ואחד מיועציו בעלי ההשפעה הרבה ביותר, כי אחרי ביקורו של האלוף משה דיין באג' קרה לפני כחודש רוחה הדעה כי עומדת להחלטה ברית-ההגנה בין ישראל ותורכיה, מעשה שהיה מקים גוש ערין במרחב, שהיה עשוי לפורר, במרוצת הזמן, את האיחוד מסביב קהיר.

למעשה כבר חללה ישראל לעמוד בראש בעייתיה היומיומיות של מצרים. הממשלה בקהיר ראתה בישראל גנע שאין באפשרותה לספול בו כנוע, ואשר הטיפול בו נדחה להזדמנות נוחה יותר, וההזדמנות: מלחמה עולמית. ואין כוונתם דוקה לטי פול מילי — רהבה רצינית.

"הזמן יעבור בשבילנו." בשנות מלחמת העולם השנייה, היה קיים מוסד בריטי — מרכז האספקה של המזרח התיכון — שמתפקידו היה לארגן את חלוקת האספקה במרחב בצורה ממוצממת ולקצץ את התוצרת במצרכי חוץ עד המינימום. המרכז הצליח בתפקידו לאחר שקיבל

הנהגת-יטוד כי המרחב כולו מהווה יחידה כלכלית אחת. ועל הנחה זאת בנויות התוכניות הערביות.

משך שלוש שנות קיומה, השתדלה ישראל למצוא תחליף להנחה זאת — היא פיתחה את סחר-החוץ שלה (או ליתר דיוק: את יבוא המזונות שלה) מעבר לימים. אם תחול הפרעה בקווי התחבורה הימית, ייהפך הים ממוצא לתהום. ולקראת מקרה כזה צופות בירות ערב. (באשר, לפני שביעות אחרים, נשאל מוצא-אל-נחאס מה תכניתו כלפי-ישראל, ומדוע אין ממשלתו נוקטת בשום צעד ממשי נגדה, השיב בחיוך רחב: "אליצבר טייב" (הסכל-נות היא טובה), חכה וראה כיצד יעבוד הזמן למעננו").

הבתולה הזקנה. מעמדה זאת, לא חיפשה ישראל מוצא ישיר. היא ביקשה לפורר את הליגה. מדינה ראשונה מוסלמית (תורכיה) ושניה (אירן) העניקו לה את הכרתן, וכעבור זמן מה דובר אף ביצירת גרעין חדש במרחב, סביב תורכיה שיבטל את ההגמוניה הערבית.

אולם כאשר נסתיים הוויכוח על זיון אירופה, פנו מעצמות המערב לשטח ההפך קר השני — המרחב. ובעיניהן אין ספק שהצטרפותן של ארצות ערב עדיפה על הצטרפות ישראל שהפכה, נוכח תנאי-ההצטרפות הערבי, לפי דברי דיפלומט אמריקאי "לתפוח-אדמה חם" (כינוי אמריקאי לדבר שהטירחה הקשורה בהחזקתו עולה על יצירתו).

וכן, עם הגישה לשלבים המעשיים בהקמת ברית הים התיכון, נשארה ישראל כאותה בחורה שהחליטה כי לא תינשא לעולם, בשעה שאיש לא חלם לבקש את ידה. היא תוכל לשמור על עמדתה הנייטרלית — כי אף אחד לא ביקש ממנה לנטשה.

הלבוני

איחוד — מה מחירו?

ביום שלישי זה, המה שוב קו הרכבת מבירות לדמשק. בתחנות הגבול הצטופפו סקרנים, פקידים ממשלתיים. היתה זו הפעם הראשונה, שסחורה עברה (באופן חוקי) מהלבנון לסוריה, מאז נסגר הגבול במרס אשתקד.

כאשר עזבו הצרפתים את סוריה והלבנון בסוף מלחמת העולם, היו טרודים בשאלות חשובות יותר מחלוקת האינטרסים הכלכליים

אל-נחאס ופראג אל-דין

תפוח-אדמה חם

ליים המשותפים, של שתי מדינות-המנדט. תחת שלטון הצרפתים, לא היו מדינות אלו יחידות כלכליות נפרדות. לעומת שטחה הקטן של הלבנון (10,170 קמ"ר), ובהשוואה לסוריה (171,104 קמ"ר), מרוכזים רוב הנמלים בחוף הלב-נוני, הסותם את המוצא לים, לשכנותה הפנימית.

עד שנת 1930, כאשר הועברה עיר הנמל הסורית, אלכסנדריה, לתורכיה, היו לסוריה שני נמלים — אלכסנדריה, בעלת ממדים גדולים ולאטאקה, שאינה אלא נמל-דיג גדול, וכן, עם העברת אלכסנדריה לתורכיה, נאלצה סוריה לרכוש את מוצאה לים (סחר חוקי) דרך הנמלים הלבנוניים צידון ובעיקר — בירות.

תחת המנדט הצרפתי, נהנתה סוריה משרותי הנמלים הלבנוניים, מבלי תשלום. ואילו הגבול הסורי, לעומת זה היה פתוח לכל סחורה מהלבנון, ללא תשלום מכס.

לבנטיניות וחוש מסחרי. הלב-נונים, בחלקם הגדול נוצרים, חברי העדה המרוניטית, חשבו תמיד את עצמם עדיפים על משכניהם הסורים, בשל תרבותם המתקדמת יותר. (בעיקר בגלל המיסיונים הרבים המוחזקים על ידי הצרפתים, בהם מתחנכים אחיהם לדת). הם, למעשה, מהווים גוץ נפרד, למרות שפתם הערבית, לעומת הסורים, חובשי הכפיות, השומרים על צורת החיים והמנהגים הערביים-המוסלמים, הלבנונים, חובשי התרבושים הגבוהים, רואים את עצמם

מם אירופיים החיים במקרה באסיה, וה-תואר לבנטיניים הנו גאותם. יחד עם הגילויים החיצוניים של התרבות האירופית פיתחו הלבנונים את החוש המסחרי המצוי בכל ערבי המכבד את עצמו. בזמן שסוחרים דמשק וחלב עסקו במסחר הזעיר בשווקיהם, ועמדו על המקח עם הפלחים והבדדים, לקחו הלבנוניים לידם את המסחר הנרחב יותר עם החוץ. הם ייצבו את מסחר החוץ כשתי הארצות. **למה לזכות ישר.** אך הסוחרים הלבנונים לא היו אנוכיים יתר על המידה, ביחוד כאשר ברור היה, כי שישגושם תלוי במידה רבה בנכונות חבריהם-למעמד, הסורים, לשתף פעולה. הם הוכיחו להם, כי שני הצדדים עשויים להרויח מהסדר, שכל סחורה מן החוץ תעבור דרך ידים לבנוניות. זה הלבנון נהנית מיחס מיוחד בגבול הסורי — על סחורותיה לא חל כל מכס.

במקום להזמין סחורה בשמם, דבר שהיה מעביר את הסחורה ללא תשלום מכס בגבול הלבנון, אך לא בגבול הסורי, הזמין הסוחרים הסוריים את מצרכיהם דרך סוחרים לבנוניים, שהיו שולחים אותם לסוריה כיצוא לבנוני, הפטור ממכס. וכך היתה מגיעה הסחורה במחיר נמוך יותר מזה של הדרך החוקית הרגילה, כי סוחרים בירות הסתפקו ברווח נמוך מדמי-המכס, שגבתה ממשלת סוריה.

זה יותר נאה. כאשר עזבה צרפת את שתי הארצות בשנת 1945, היו ארצות ערב שרריות באוירה של אחוה ואהבה שופעת. פקודת השעה היתה — איחוד. וכך, למרות פרוץ הפוליטי הפנימי, שמרו סוריה והלבנון על האיחוד הכלכלי, ועל מדיניות השער הפתוח.

האירידיה נמשכה. עד אשר החלה אחרי ההרפתקה הפלסטינית, סידרת הפיכת כות בסוריה. חברי אירגונים פוליטיים החלו בורחים מסוריה, ומחפשים מקלט בארץ השכנה. תגובה, אמרה הטענה, על הבדלים פוליטיים, כי נאה יותר לדבר על פוליטיקה מאשר על כססוסים, תרמיות כספיות. אבל הגבול הסורי-לבנוני נסגר.

במקום בירות, החל נמל לאטאקה מש-מש מוצא ימי לממשלת סוריה. אמנם היה זה נמל קטן, שאין להשוותו עם בירות, אך הכספים שהכניסו בדמי-מכס, כיסו את הוצאות פיתוחו (בעזרת הלוואה של ששה מליון דולר מערב הסעודית).

תמורת אחוז קטן. בבירות לא נבהל איש, אולם כאשר עברו שביעות וחודשים והגבול נשאר סגור, החלו הסוחרים (ועמם הממשלה) דואגים. הרי הלבנון הנה מדינה קטנה, ורוב עושרה בא מסחר מעבר. היא המדינה היחידה במרחב, שאין בה איסור על החלפת כספים חופשית. שם

יכול איש להחליף את הלירות המצריות, או הישראליות שלו (המבורחות) בדולרים, או בפתקים, מבלי שאיש יפריע, או ידרוש ממנו דין וחשבון על מקורן. כמובן, הוא משלם אחוז קטן לסוחרים עבור שירותם האדיב.

כאשר פסק גם זרם התיירות (מישראל בשנת 1947; מאירופה, מאז גברה מתיחות המלחמה העולמית; ממצרים הרוצה, כי תושביה יבלו בארצם) ניגשו הלבנונים לפעולה נמרצת. הם יזמו כנס של כל לשכות המסחר של ארצות הליגה בבירות, לדון

בירות, בירת הלבנון

תוצרת אנגלית

על הידוק קשרי המסחר בין המדינות האחתיות.

סרסורי בירות. כדי להראות את רצונה הטוב, ודביקותה לרעיון האיחוד הכל-ערבי, וגם כתשובה לבקשת ממשלת הלבנון, הסכימה סוריה השבוע, עוד לפני נעילת כינוס לשכות המסחר, לפתוח שוב את הגבול לפני קשרי מסחר חופשיים, בין שתי הארצות, בהעמידה תנאים אחידים. התנאים: כדי שיהיה הייצוא הלבנוני משחרור ממכס, עליו להיות תוצרת מפעל לבנוני, אשר לפחות 51% מבעליי הם לבנוניים, והוא מיוצר מחמרי גלם, לפחות 50% ממוצא לבנוני.

אך ברחובות דמשק צחקו הסוחרים, "כסמכו על סרסורי בירות", הם אמרו, "עוד תראו כיצד יוכיחו, כי מנועים עם החותמת "מיד אין אינגלנד" הגם תוצרת לבנונית טהורה". ולזה משיבים פקיד הממשלה הניצבים בתחנות הגבול: "גרי-אזה..."

הגיבור האציל

לאחר שלא הצליח להבחר לפרלמנט הלבנוני כציר מטעם העדה המוסלמית בעיר מולדתו טריפולי, אשר בצפון הלבנון, נעלם פאוזי אל-קאוקג'י, מספק חיל-ההצלה שניגף ב"מבצע-חירם" בגליל, מן האופק.

עוד לפני זה, התכחז קאוקג'י, גבוה, בלוני, בעל עינים תכולות ועור מגוון, האיש שפיקד על המרד הערבי בא"י של שנות 39-1936 ושהיה במקלט בגרמניה, עם מופתי ירושלים לשעבר, בשנות מלחמת העולם השנייה, להציג את מועמדותו לבחירות בסוריה בסוף 1947, אולם התקרה כבר המלחמה בא"י והוא ויתר על הקריירה הפוליטית, והתניצב בראש הג'יהאד.

על כשרונו הצבאי של פאוזי היתה דעה סותרת: קצין המודיעין של הגנרל ידל (בימי מאורעות 39-1936) כינה אותו: "אזוז טיפש שמנמן וחסר כשרון", ואילו קצין המודיעין שהשתתף במסע נגד פאוזי בתדמור בימי מלחמת סוריה אמר: "המצביא הערבי היחיד בעל שיעור קומה".

ועתה, עם העלאת המלה מלחמה שוב באופן קבוע על דפי העיתונות, הוגשה לבית הנבחרים הלבנוני הצעה להעניק לפאוזי אל-קאוקג'י, "הגיבור הערבי האציל" הענקי חודשית בסך 1000 לירות לבנוניות (150 ל"ל), כי לפי דברי ההצעה, "מוטלת עליו האחריות המוסרית כלפי הממציא הגדול שעמד בראש צבאנו, ובכלל כדאי לשמור על האיש כיהוא עוד יהיה נחוץ לנו..."

ברכה רוצה להיות כוכב

בין שכונת התקווה ושכונת שפירא נמצאת שכונה קטנה, אשר רוב בני תל-אביב לא שמעו על קיומה: שכונת מכבי החדשה. אין היא שונה במאומה משכונותיה המפורסמות יותר: בתים קטנים, רחובות בלתי-סלולים, קשר רע עם העיר.

כמו כל בני "השכונות", אין לבני שכונת מכבי אביציה גדולה בחיים מאשר זו: לבי רוח מן השכונה, מן הסביבה האפרורית, אשר בני "הצפון" המפונקים בזים לה. נערה הגדלה בסביבה זו יכולה לחלום חלומות שונים. היא יכולה לחלום את החלום הפשוט ביותר: להינשא לבחור עשיר, בעל מכונית ודירה מפוארת, לקחת עוזרת, לשבץ בבוקר באחד מבתי-הקפה האריסטוקרטיים. אם סומכת היא יותר על שכלה מאשר על יופיה, תוכל לחלום על אחת הדרכים הקלות (והזולות) יותר להשכלה: להיות אחות בבית-הולים, או מורה בבית-ספר עממי. אולם ברכה יצקובוב, בת שכונת מכבי, שנולדה לפני 17 שנה (וחדישים) לאב קחקוז ואם רוסייה, חלמה חלום נועז יותר: להיות כוכב-קולנוע.

הכוכבים היו נוצצים.

חלום זה לראשונה? מן הסתם כשהיתה עוד ילדה קטנה, תלמידה בבית-הספר העממי ביאליק ברחוב לוינסקי, בששמה לב לעובדה שהיא יפה יותר מרוב חברותיה. כבר אז הצטיינה בספורט; בהגיעה ראשונה בריצה הרגישה את הרגש היפה: להיות נושא לקנאה, להערצה.

ככל חברותיה הלכה ברכה הקטנה לקולנוע. הנחמה הגדולה, הדרך לעולם אחר, סמל לכל מה שגראה, בעיניה, כתרבות אירופית, אמריקאית. בלא יודעין החלה לחקות את הכוכבות הנוצצות של הבד, לנוע כמותן, לדבר כמותן, לראות את החיים כמותן.

"בבית מרוב התרגשות..."

אולם החיים לא היו סרט הוליבודי. ברכה גמרה את בית-הספר העממי, הוסיפה שנה בבית-ספר מסחרי, אך נאלצה לעבוד כדי להשתכר. הדרך הטבעית הובילה למשרד. אולם לא זמן רב יכלה לחמם כסא בתפקיד משעמם. היא נבשכה אל הקולנוע. היא מצאה הודם נות: בקולנוע "זוהר", בשכונת שפירא, היה צורך במתרגמת. ברכה, שלמדה אנגלית בבית-הספר (ובקולנוע) קפצה על המציאה. היא החלה לתרגם סרטים, לסובב את התרגום בזמן ההצגה. כך ראתה כל סרט לפחות תריסר פעם. יכלה להתעמק בכל תנועה קטנה, בכל גייסטה צודית.

החלום הפך לאמביציה ברורה, מוחשית. ברכה החלה להתכונן לתפקיד שקבעה לעצמה, לקחת שעורים בבאלט, טיפחה את קולה.

אולם כשהופיעה בפעם הראשונה על הבמה, לא היה זה מאורע קולנועי, אלא דוקה ספורטיבית. במקרה מצאה עבודה במכון "שמר שון", התאמנה בשעות הפנאי בהרמת משקל, עד שהיתה לאלופת המשקלות בארץ. בהפגנה האחרונה של המכון הופיעה על הבמה, הרימה משקל העולה על משקל גופה. "בבית מרוב התרגשות", אמרה. אך היא עמדה במבחן הבמתי, חיכה, הוכיחה את בטחונה העצמי, גם בפני קהל גדול.

פירבאנה, ליילה, תחיה... האם יש לברכה סכוי להגשים את חלומה? היא אומרת: כן. כשבא ארצה הבמאי-היצרן הצרפתי עמרם עמאר "העולם הזה" (679) פנתה אליו, מצאה איון קשבת, הוזמנה לבחינה.

ובעצם, מדוע לא? אם יקום אי-פעם סרט ישראלי אמיתי, מדוע לא יהיה בו מקום לצעיר-רה בעלת אמביציות, אם אמנם תגלה כשרון? ואם לא קורצת עיין הדוגמה ההוליבודית, הרי הצליחו גם בנות עמים דלים יותר להגיע למלכות הבד: סילבאנה מאניאני באיטליה, ליילה מוראד ותחיה קאריוקא המצריות...

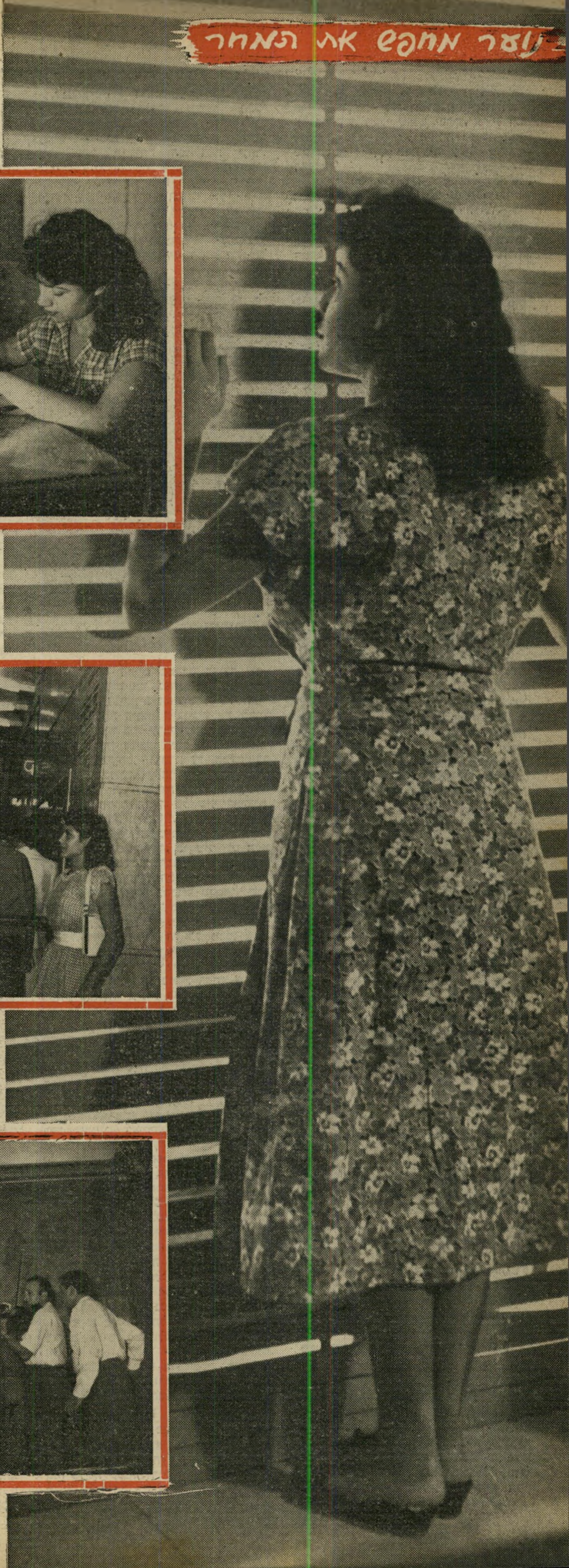
בינתיים? בינתיים אפשר לעבוד, להשתכר; אפשר לקרוא ספרים, מאגאזינים אמריקאיים; אפשר לבלות בערבים עם בחורים, לרקוד כל עוד מגננת התזמורת.

בפעם הראשונה התאהבה ברכה כשהיתה בת 15. היא פגשה בחור גבוה, איש מח"ל דובר צרפתית, ביקרה אותו בבאר-שבע בעצם ימי הקרבות. אולם בתום המלחמה הוא חזר לארצו וליבה של ברכה נשאר פגוע.

מאג הכירה בחורים, יצאה איתם לבלות ערב, פלירטטה, קבעה פגישות; הכל בנוסח מאות הסרטים האמריקאיים, שראתה בחייה ושעיצבו, בלא יודעין, את גישתה לבעיות החיים, רשם שעיצבו את גישתן של רבבות בנות אחרות. אולם האהבה הגדולה, שהיא קוראת עליה במאגאזינים, עוד נשארה לגביה חוויה לעתיד: ברכה עודה מחכה לנסיך החלום. ואפשר לנחש, שנסיך-חלומות זה ידמה

לתריסר נסיכי החלומות של הוליבוד.

נשואין: אולי, פעם, אבל רק מתוך אהבה. דיה צרה בשעתה. קודם לכל: הצבא. בעוד חדשים מעטים תצטרך ללבוש את מדי החאקי. מה תעשה בצבא? ברכה מחייכת. המדים יתאימו לה. היא תסתדר. צילומים: מקסים סלומון.

"אין זמן לזכת הביתה..." בהפסקת העבודה היא אוכלת במסעדה. אולי כדי להוכיח לעצמה שהיא באמת עצמאית.

"וכי מי אוהב לתקן גרביים...?" בכל זאת, אין ברירה. גרבי-ניילון חשובים כל כך, גם-השמלות, והנעליים...

"מי הם הבחורים שאני אוהבת? כל מיני..." כשהתאהבה לראשונה באיש מח"ל מצרפת הייתה בת 15. מאז, "התבגרה". הבחורים אינם העיקר.

"והעיקר, לפני השינה..." כמו אלפי בחורות אחרות מנהלת ברכה "יומן". לו היא מוסרת בסוד, כל אשר קורה לה, כל אשר היא חולמת. כשנמצא את המחבר, תדע מה היה האתמול...

"רציתי להוכיח לעצמי שאני מסוגלת לעמוד על הבמה", כשהריעו מאות הצופים למראה כושרה הגופני, הרגישה שעמדה במבחן.

"אני אוהבת לרקוד" אומרת ברכה. אולם הבאלט אינו בעיניה אלא אחד משלבי ההכנה, בדרך להגשמת חלומה האמתי: הקולנוע.

"אני אוהבת לקרוא, את הכל..." בעזרת מאגזין למרחקים של רומנטיקה, לעולם מושך, קורן, הדומה כל כך סיפורים זולים, אלא גם סיפורים קלאסיים — באנגלית.

עסקים כרגיל

בעוד שתיירים ושליחים שחזרו כארץ צוה הברית, אירופה ותורכיה הביאו עמם סיפורים מעוררים מחשבה על כהלת-המל-חמה הגוברת בעולם, גרמה התעמקות והכרה ברצינות המצב לאדישות מוזה במדינה.

הלך הרוח הכללי בא לידי סיכום בדבריו של הסוחר, שהשקיע סכום גדול בתכנית חדשה ואמר: אין טעם להתחשב בסכנת המלחמה, אם תפרוץ, יהיה הכל אבוד ממילא...

ועקרת-בית עיפה, שהציעו לה לאגור מזון (בשוק השחור) נאמחה: לאגור? אגורתי ב-1939, ב-1947, לפני שנה. נמאס לי. זה ממילא לא יועיל.

רוב הסוחרים מאשרים: לא היתה כמעט כל תנועת אגירה.

בצמרת המדינה היה מצב הרוח דומה. המפקד וממכר בעריות נמשך "כרגיל", כשעסקנים לאים נושאים וגותנים על אי-אחיה הנחות קטנות, כאילו חיו על המא-דים. בתל-אביב הצליח ישראל רוקח את פוט את הכסא, אחרי 2 הצבעות שנכשלו. באותה שעה בחיפה ובירושלים עוד נמשך הויכוח, כשהפרעות העיקריות-התנגדות מפ"ם לאבא (הדיקטטור הא-דומי) חושי בחיפה והתביעות הקיצוניות של הדתיים (איסור תנועת מכונות, אי-סור עישון, סגירת כל המסעדות בשבת) בירושלים.

בכנסת נתעוררה אמנם שאלה אחת או שתים על הרעב הצפוי למדינה במקרה של מלחמה (ראה להלן), אולם הנטייה הכללית היתה גם כאן: "עסקים (נאומים) כרגיל".

התכונה היחידה לקראת הבאות הורג-שה באגף השמאלי, על מדרגות בית "הבימה" הפועו זה בצד זה שני המועמ-דים המתחרים למנהיגות המדינה במקרה של פלישה סובייטית למרחב: אסתר (מא-פאוקר הישראלית) וילנסקי וד"ר משה סנה, מראשי האגף הקומאינופורמי של מפ"ם, המתקדמת לפילוג. יודעיהיסטוריה בעלי חוש ספורטיבי מעריכים את הסי-כויים: 10 : 1 לטובת אסתר וילנסקי הממושקפת.

מה איכפת של מי...!

"יום הולדת לישו... שמחה לילדים... על משקל שיר גן הילדים הידוע שרה קבוצה קטנה של יהודים צעירים, שהסי-תובכו בחוצות יפו, שכורים למחצה בלי תג המולד. כנסית סנט אנטואן, ברחוב 4, מול הקונסוליה היוגוסלבית ביפו, המתה מרוב מתפללים — הפילת חצות בטקס הדד ופאר, באותה שעה מלאו המסדרונות של אותה כנסיה המון יהודים "חוגג", בשעה שתיים-עשרה עשרים וחמש דקות -- עת שהעוגב והמקהלה החלו בשיר הנודע "לילה קדוש", פצחו היהודים במסדרונות במקלה עזר, ביניהם נשמעו גם קולות סופרנו רבים.

אמר צעיר תל-אביב: "בתחית אללה", חבל שאין לנו מין טקס שכזה..." בצד, מתחת לתמונת אחד הקדושים, עמדה נוצ-רית צעירה הנסואה ליהודי, שהחזיקה צלב זהב בידה.

במחנה אחד, בו נמצאים בשרות מספר נוצרים, נערכה מסיבת פאר עם עץ אורן גדול, מבריק בעשרות אורות אדומים וי-רוקים. למסיבה היו מזומנים חברים יהו-דים מאותו מחנה. בשלוש לפנות בוקר נגמרה המסיבה על שפת הים, כאשר הכל ניסו לחזור לפכתותם בשאיבת אויר ים צה.

בכמה כפרים ערביים-נוצריים בצפון חגגו הנוצרים את חג המולד כמעט באותה צורה אריגינאלית, שנחוג שם לפני אל-פינים שנה: לאור עששיות יחד עם הפרות, התרגולות, העזים, חגגו האכרים הערביים נוצריים את חגם.

בנצרת הכריזה המשטרה על מין עוצר, עשה את העיר למחוז לתחום עבור חיללים ישראלים, שבאו מכל פנות הארץ לחגוג. נשאל חייל אחד: מה לו חלוג המולד? לשבחה מה עושה? ענה: "מה יש, כל זמן שיש הודמנות לשחות ולהשי-תכר מה איכפת של מי חגג". בין אכסי החוזרים לשטח הישראלי מבית לחם לא היתה ההתרגשות גדולה

המסעדה הצטופפו עולי רגל מכל קצוי הארץ, שהסתננו לנצרת במטרה לטעום מן הקבב, הששליק, שהוגשו באותו לילה ביד רחבה — (נקודות) לעתים קרובות טעמו אפילו מנה כפולת ארבע...

אילן המולד, שנצב בפית האולם, היה על טהרת הצנע -- מלבד סרטי גיר, צע-

חג המולד: כיפו העברית תרגולות, עזים, אויר צח...

בכנסית נצרת

קרייזורים, זה-סוטו, מכונות צבא...

בבית-הסוחר בתל-מונר

...עצי-אורן, כמרים, העולם הבא

צועי מתכת, פרחים מלאכותיים — לא נתלה עליו כל דבר הראוי להתכבד בו. תחת האילן ישבו השבאב המקומיים, הרי-קו בשרשרת את בקבוקי הבירה המלאים למחצה, ששרדו על השולחנות. "לילה ק-דוש", "בהתגלות אדוננו", "אזה מריה", שירים קדושים פחות, בקצו מפתחי בתי הקהה שם חגגו... היהודים את חג המולד.

"חלה זיפתו", אמרו סוחרים נצרת-הער-ביים, שהחזיקו את חנויותיהם פתוחות עד אור הבקר. אין מה למכור — אין מי שיקנה. סחורות חג המולד המסורתיות

לעצי-האורן, והאזינו לדברי הכמרים, שהב-טיחו להם כל טוב בעולם הבא — אם גם התאכזר להם הגורל בעולם הזה.

ד ת

עוד, אווה מריה

"תן עוד אחד, אווה מריה" יא עזי? קרא למלצר הערבי, צבר-מוזק, שהסב עם קבוצת חילים במסעדת בוטרוס,בחצות ליל חג המולד בנצרת. על הפטיפון הסתובב בפעם העשרים תקליט צרוד של "אזה מריה"... סביב עשרות שולחנות באולם

נעדרו, כמעט כליל, מדפי החנויות. להשגי את נרות החלב גדלי המידה, אי אפשר היה. קריסלרים, דה סוטו, מכונות פרטיות, צבאיות, מוניות, נצבו בסורים ארוכים בחוצות העיר. דומה, כל מי שלא יכול היה להירדם, עלה הלילה לנצרת.

הנצרתופון וגבריאל המלאך. סע התקרב שעת חצות נהרו המונים במעלה ההר, בכיוון כנסית הבשורה — (נבנתה בשנת 1730; לפי המסורת הנוצרית נמצאת תחת הכנסיה המערה, בה בישר המלאך גבריאל את המולד) שם נערך טקס תפילה.

הכנסת

מלחמת עולם ווו

הדיון על הודעת שר האנצר ("העולם הזה" 687) עמד בצל האינפלציה הרו-הרת, העלולה לסחוף בשטפה את המ-דינה על משקה וכלכלתה, ולנוכח חוסר המלאי, שיטיל, באם תנוק הארץ, בשעת מלחמת עולם ווו, ממקורות האספקה, את יד הרעב הכבדה על האוכלוסיה, הניזונה זה שנתיים מתפריט צנע.

במקום דיון על צעדים מעשיים, תבעו הח"כים לעצמם 12 שעות לאומי סרק, לא נצלו אותן, לבסוף, מחוסר נאומים. (העיר שפרינצאק: "ישנו מלאי (של זמן) ואין צרכנים (לנשיאת נאומים)").

בכל זאת נמצאו 19 ח"כים (הקואלי-ציה סיפקה 13, האופוזיציה — 6), שנאמו משך שעות ארוכות ומשעממות, כשרוב הית מבלה במזנון (ספל קפה ללא תע-רובת — ארבעה גרוש, כריך נקניק טהור — חמשה גרוש) בלא שיחדשו הרבה. לבסוף גווע הדיון.

אריה בן-אליעזר, אחד מדובריה הדי-נמיים של חרות, גילה, בהסתמכו על דו"ח סודי של מבקר המדינה, שמשרד האספקה והקיצוב נסגר בגלל שחיתות, מעילה, חבלה. אחר התריע על חוסר הסיכויים להשגת המיליארד האמריקאי. שאל: "מהו המצב הכלכלי של מדינתנו, אם עומדת היא על קרקע, או על קרח דק?" ואחר שמאיר גרבוזבסקי (מפא"י) צועק לו: "אתה פאשיסט" הוא קובע: "בשאין מצ-ליחים — הולכים" על הממשלה להתפטר. הציע "מאמץ אילת": "...להקים נמל באי-לת, אשר יפתח לנו דרך ביים סוף... במקרה... ים התיכון... יהיה סגור".

שלמה לביא בקש להפסיק את הייעור המשלתי, עבודות הכבישים — להתרכז בחקלאות וייצור מזונות.

הצטרף אליו שכנו לספסל, שמואל דיין, איש נהלל: "שאלת השאלות... ייצור מזון, מזון ועוד מזון... אני תלולים להיות במצב איום של רעב".

הרבט פרדו, הכלכלן הפרוגרסיבי הבהיר: "השאלה העיקרית: ...יצירת מסבצ-זר", תבע שער חליפין מיוחד להשקעות, הוהיר בפני שימוש נפרו ביבוא ללא תש-לום — "תרופה שמותר לקחת אותה בהשגחת הרופא (בלבד)..."

לבסוף: אני יכול להזהיר -- כולנו באיתה סירה... ואם זו תסבצ, נטבע כולנו יחד..."

היחיד שהתעלה לתומרת השעה היה איש מפא"י — אבא חושי, מנהיג פועלי חיפה וראש עירייתה, שביקר את הממש-לה — גדולים (משרי הממשלה) לא חששו להודות בטעויות. דיבר על "האמת המ-רה" שבמצב הכלכלי, ניסח את צו השעה: "מכסימום של יהודים... ציוד ונשק... אסי-פקה ומלאי... במינימום של זמן".

דבר אל העניין

לבסוף נמאס הדבר גם על ראש הממ-שלה.

המדינה עומדת בתוך משבר חמור ביותר, העולם צועד לקראת מלחמה אסור-מית והכנסת ממלאת את תפקידה — בנאומים.

התפרץ: "...יש מגמה להפוך (הכנסת) למקום (השמעת) דקלרציות בעניינים, שאין שום כוח בידיו להכריע (בהם)... כאן בכנסת צריך לעשות עבודה, אולי... אפורה, אבל... חיונית... חוקים, בירורי-עניינים".

צעק לו תופיק טובי, איש מקי: "דבר אל העניין!"

יחד עם דבריו של ב.ג. הגיעה השעה לשון לכל ח"כ: — "דבר אל העניין!" אמר רבי אברהם חיים שאג: "הקדוש

לשלוח מברקים, במלים עבריות, אך האריות חייבות היו להיות לטיניות או ערביות. אליהן עמיקם אמר, "לא אנוס עד שיוסר הקיפות הזה". הוא כתב בע' תונים, נהל מ'מ עם המנהל הכללי של הדואר, הנציב העליון, מיניסטר המושבות, ואת הנצחון השיג בחבר הלאומים. בדצמבר 1934 נתבשר על נצחונם במ' תב עברי מאת הנציב העליון ארתור וקס, ואחר כך קבל את "המברק העברי הראשון" שנתן 2000 שנה (או, ליתר דיוק, מאז בריאת העולם) בחתימת מאיר דיוני גוף, ראש העירייה העברית הראשונה.

הפאציניט נעלם

אם יסתובב חולה רוח בחצות העיר, יישן על מדרכה וירצב ללחם, לא ימצא איש שיתענין בגורלו. אולם, בו ברע שהוא יעבור על החוק (למשל, יפוצץ שמ' שה של חלון ראווה) נוצרת האפשרות התיאורטית לטפל בו על חשבון המדינה. כי מאותו רגע הופך החולה לעבריין, והוא זכאי שיביאוהו לדיון, ישפוטוהו ויחזיקוהו במסד מתאים, והוא לא יאין עבריין מותר להסתובב חפשי. אבל גם אדם בלתי שפוי אינו יכול להישלח לבית הסוהר... כך אירע לעציר אחד, שהתפרץ לפני כשנה לאולם הכנסת בתל-אביב עם תת מקלע בידו, וביקש להשמיט באוני נבחני העם דברים על אודות "תכנית הצלה לעם ישראל ולעולם כולו". עד אותו יום לא רצה איש להאזין לדבריו "והוא נדפק על דלתות רבות..." אחר "דיון ודברים" עם כ' השופט ד"ר ליפקין נשלח הצעיר לבית חולים, שם נשאר במשך חודשים רבים. בשבוע שעבר יצא אברהם (המתאבד בכנסת) צפתי את בית החולים כשבידו

אריה עמיקם
2000 שנה ועוד 15

תעודה, שלפיה הוא חפשי — מותר לחיים כאורח שווה זכויות. יותר מזה: אחד שלר-שותו עומד רופא חנם אין כסף. הרופא הממשלתי חייב, בעצם, בתוקף פקודת בית המשפט, לבדוק את האיש מדי פעם בפעם. אך יצא הדי"ר רוברט קלי לקיבוץ גור, שליו ירושלים, כדי לראות כיצד הוזר למסלול חייו הקודמים רועה הצאן של המקום, אברהם צפתי. הוא נוסח, כי הפצינט שלו נעלם. אולם הדאגה לאזרח, שעבר על החוק, היא בדרך כלל יותר גדולה מאשר תשומת הלב הניתנת לאזרחים סתם; החלו לחפש אחר צפתי, שעורר את הסנסציה לפני כשנה, וחייב עתה לי-הימצא תחת מבחן רפואי.

לפני כמה ימים הגיעה פריסת שלום מהלוחם האמין לפתרון בעיות העולם, על ידי הקמת בית מדרש של האומות המאוחדות בירושלים. בתזכיר חדש, שהעביר לכמה מחברי הכנסת, חזר אברהם צפתי אל הנושא, שהפך מזה שנים לתוכן חייו. "עתה, לאחר שכולם כבר קבעו שאינני משוגע, הריני יכול להתחיל מחדש את מפעלי ולא גיורו עור, כי אינני שפוי ב' דעתי".

רפואה

ילדים כחולים

שלשה שבועות בלבד שהתה בארץ קבוצת הרופאים, שושלחה לכאן על ידי המרכז הרפואי של האומות המאוחדות. משיצאו את הארץ השאירו אחריהם 12 אמהות ומספר שווה של אבות מאושרים: (המשך במדינה עמוד 110)

לפעול. עתה דורשת המשטרה תקציב ל-1300 שוטרים נוספים, מבאן, שביחד עם המחלקה החדשה יוגבר כוחה של מש' טרת ישראל ב-1950 שוטרים (אם, כמובן, תענה הדרשה ע"י האוצר).

בהתוסף המחלקה החדשה של פיקוח (שחלול, כפי הנראה, גם את המחלקה הכלכלית למטבע זר, שבראשה עמד י. זר) יורכב אגף החקירות של מטה המשטרה משלשה ענפים: פלילי, פיקוח ומודיעין. במלים אחרות — המשטרה תהיה מעתה עוד יותר חשובה ואחראית. אך ראש לאגף הזה — אין.

המשק

כבד את אביך

בשנה שעברה בא לביקור בארץ ובבתי מלונותיה הפיננסיסט האמריקאי לוי. המסקנה שהסיק היתה הגיונית ופשוטה: הוא יבנה בית מלון מודרני בארץ. את ההון החליט להעביר בסירים, מתחתים, צלחות — כלי מטבח. מנחם סטיינזקי, המפקח על התעשיות הקלות בזמן ההוא, אמר בכעס: "לא יתכן, כוסות וצלחות אינם סחורה חיונית". הוא לא חפץ להמליץ על רשיון הצלחות ובתי המלון לא הגיעו ארצה. לוי התאכזב "אינני מבין מדוע הפ-רעו ל...".

כשעזב דב יוסף את משרדו במשרד האספקה, התפטר מנחם סטיינזקי ועזב את כסאו במשרד האספקה. אולם לפני שעזב, הספיק להעניק המלצה אחת לוי: בוא כלי בית וזכוכית ל... אביו אברהם סטיינזקי. הסחורות הבלתי חיוניות נעשו פתאם חיוניות ביותר. הוא פתח חנות משלו בדירתו הפרטית, ברחוב סמולנסקי 5, ת"א. והחל לסתור בכלי הבית והמטבח. הדבר נתפרסם, סטיינזקי פגש את הלוקחות בנענוע ראש שלילי, הם יצאו מאוכזבים. משרדו של יעקב גרי החל בחקירת הפרשה הזאת.

בעור כבש

מנהלי המחלקה, אורחים, עתו-נאים, עורכים באו אל משרדו המרווח של שר התחבורה דוב יוסף. המסדרון בבנין הדואר המרכזי, משכן המשרד, המה מא' נשים, שחקו להכיר את דיקטטור אחר לקיים בתפקידו החדש. הדיקטטור אחר לקיים את משיבת הכרזתו (אחרי גרי ולובינא ניקר). על פני השר חיוך — הפתעה, שמא שני רוח זה בא בעקבות חיוכו הלכבי של הבוס הגדול, בי. גי. שהוענק לעתונאים בשדה התעופה בלוד, כשחזר מחופשתו. אמר דב יוסף: "אני שמח לראותכם, יש מה לספר". הוא תאר תוכניות מר-היבות לב: בעיד שנה נסע רק שעה אחת ברכבת מחפה לחל אביב ("את היתר נלך ברגל"). אמר עתונאי ציני: הרכבת תע-בור ישר מחפה דרך תל-אביב למושבות תדרום; את תל-אביב תחצה מנהרה תת-תרת או רכבת עילית; בעל הון אנגלי הציע להקים בארץ תחנת טלבוזיה. אם לא תע-לה מטבע זר תאשר; תהיינה אניות נוס-עים לוקסוס. התייר האמריקאי יהנה גם בנסיעה; יהיו טנקרים של הממשלה להור-בלת נפט; יהיה טוב. העתונאים בלעו בהתרשות את ההבטחות. אף פעם לא נזכרה המלה קיצוב. "אפשר יהיה לעודד את הקוראים..." אמר עתונאי עצוב. היח-סיס בין העתונאים והשר נשתפר. אבל השר הרשה לעצמו שתי עקיצות קלות: לאלה המבקרים כדי ששם יופיע בעתון, לפנחס לובאניקר על היתר משלוח החביר-לות. המספר עלה בממדים אסטרנומיים והדאר מתקשה בהחסנת החבילות.

דרכי-חיים

אותיות לוחמות

כשתתח ע"ד אליהו (כ"ב אותיות לוח' מות לזכותן) עמיקם את המברק, שהביא לו תימני שחרר, לבוש מדידאר כחולים, ב-1.1.1935, פשטה הבעת שביעות רצון על פניו. "הסתכל", קרא בשמחה אל מר-ביל הקרח התמה, "קבלתי סוף סוף מברק כתוב עברית".

היום, אחרי 15 שנה מגיעים מברקים בעברית, והמקבלים שמחים או עצובים, לפי תוכן המברק. לפני 15 שנה אפשר היה לשמוע רק מפני שהמברק היה כתוב עברית.

חוק רשמי של ממשלת המנדט התייר

(רוברט) ירון (לוסטיג) את משרתו הג' בוהה, ראש אגף החקירות של משטרת ישראל (כדי להתמנות קונסול בקפריסין), רגנו הבריות, כי שנוי זה בא בעקב התמנותו של נעמן סתוי, שהועלה מעל לראשו של ירון והעמידו במצב, שלא השאיר לו ברירה אלא להתפטר. כמו כן

מושה סנה ואסתר ויננסקי באספת ההמחאה

1:10 לטובת אסתר

אמרו, כי ירון התפטר משום שלא הס' כים עם הקו של המשטרה ביחס למחלקה הפוליטית, אשר הוא, סתוי, עומד בראשה. ואולם מקץ חצי שנה יצא סתוי לחופשה, וכל הידיעות על התפטרותו הוכחשו נמרצות על ידי מטה המשטרה. יום אחד, לאחר חופשה של חודשיים, נודע, כי מר סתוי קיבל מינוי בממשל הצבאי ועזב את המשטרה.

השאלה שנתעוררה עתה היתה: מי ימלא את עמדת המפתח, אחת החשובות ביותר במדינה, נפוצו שמועות על גבי שמועות, אך בסופו של דבר נתברר, כי — לא יתמנה איש. בינתיים נמצא אגף זה תחת פיקודו הישיר של סגן המפקח הכללי, יוסף נחמיאס, ששימש גם ראש המטה נגד השוק השחור.

אין ספק שבהשוואה ליעילותם ולפ-עילותם של אנשי משרד הקיצוב והאס-פקה (פיקוח), שפשט את הרגל, היתה פעולת המשטרה מוצלחת ביותר. (כי בנסיבות הנוכחיות אין בכלל אפשרות, ששוק שחור יעקר מן השורש); הפעולה התנהלה בסדר, לפי החוק ולפי הנוהג, פרט לכמה מקרי שעוררה כגון זה עם סוחר הנעלים צוריאנו. הצלחת המשטרה עודדה את הממשלה להעביר דוקה אליה (ולא אל משרד המשפטים) את הפיקוח.

ישראל רוקח לפני היבחרו
2 הצבעות ועוד 1

ודבר זה נתן למפקח הכללי את הנשק החוקי: דרישה להעלאת התקציב. אחר משא ומתן הגיעו למשה היכול להקרא "עמק שווה" — מנגנון של 650 שוטרים, הדרושים למשטרה, כדי שתוכל

ברוך הוא וצנה גם לתפלה קצרה... גם אנו... לא גרבה ולא נאריך בדברים. שעה שעשרות הוקים מחכים לחקיקתם, דיוני יסוד מתעכבים — מסתבכת הכנסת בדיוני סרק, בהשמעת דברים תלושים מהמציאות הישראלית. בחוסר מעש. העיר הרברט פרדר, במבטאו הייקי:

"אי אפשר להקים מדינה... ע"י נאומי שרים בלבד".

הכנסת כמו כן:

■ החליטה לדון, במליאתה, על ההפלייה במנגנון המדינה (רובין): "ידוע לכל בר' בירב בארץ, שקיימות שתי מפלגות, מפלגת פועלי ארץ-ישראל והחזית הדתית, שהן השולטות על המנגנון (הממשלתי). העבירה את המחאה נגד זיון גרמניה לדיון מוקדם בוועדת חוץ ובסחון.

■ אמר ב.ג. אחר דחיית הצעת מק"י ומפ"ם, "לפנות בקריאה אל אומות העור' למנוע את זיונה מחדש של גרמניה (המערבית)" — (כלום) נגיד שנאצים מצד אחד (מזרח) כשרים... מצד שני (מערב) טרפים?"

■ טמעה את שאילתת מרידור — אשה אחת שקבלה בנמל, במקום מכונת תפירה שנשלחה אליה מארה"ב — שתי אבנים (שקדי המכס סבורים, כי הם (האבנים) ממוצא אמריקאי)".

■ נהנתה משאילתת בריהודה — מי כיסה את הוצאות הנסיעה של ב.ג. (אתר' נה-אוקספורד-ניצה) ומלחיו (אבראל, גלי, שף) לחויל?

המנגנון

האשרד לא י'חרב

בר'כוכבא מאירובין, ממושקף, שערות מלבינות, מנהל אגף התחבורה הימית והתעופה במשרד התחבורה, הודיע כי הוא פורש מתפקידו.

בר'כוכבא מאירובין, בן אחרון הבי' לויים, מנשה מאירובין, שנפטר לפני שנה, היה קצין צבא טורקי לשעבר. נכנס לעבודה בשירות הימית של הסוכנות היהודית בשנת 1935. במהומות 1936 יזם את הקמת המזח בתל-אביב, לשם פריקת אניות. מאז הקמת המדינה — המנהל הכללי של הנמלים, שירותי ים ותעופה.

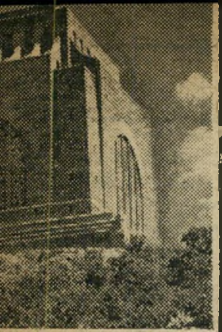
הידיעה הזאת היתה ללא ספק מעוררת הד יותר חזק לפני שנתיים, לאחר שקניית האני "קדמה" עוררה עליו את חמת הצי' בור. הקנייה של המסוס הראשון עבור "אל-על" היתה קשורה בפרסומת (המסוס, שעמד להעביר בסיסת הבתולין את גניא המדינה לארה"ב, נתקלקל לפני המריא ופרופ' ויצמן נאלץ לטוס באוירון של חברה צרפתית). אולם שר התחבורה לא נתרשם ביותר מבקשת ההתפטרות.

"ראשית", אמר, "טרם קבלתי את ההת' פטרות באורח רשמי" והוסיף, כי המשרד לא י'חרב אם משהו יתפטר. במינוי כללי למשרד התחבורה אין רואה השר צורך (יודע דבר רואים קשר בין ההתפטרות ומינוי מנהל כללי למשרד). פשוט, הוא אינו מוצא בארץ אף איש אחד מתאים לתפקיד זה.

חסר רק הראש...

כאשר עזב לפני כמה חודשים רם

ארץ הזהב השחור:

הדעה האומרת שהילידים ירודים מבחינת התפתחות הרוחנית היא שקר מוסכם. אמנם נכון שרק ל-7% מביניהם ניתנת הזדמנות ללמוד קרוא וכתוב, אבל עד עכשיו התבטאה עליונות האירופאים (כמו שקוראים הלבנים לעצמם) בכוח הזרוע בלבד.

אין כל סיכויים להשתפרות המצב. מכרות הזהב שולטים בשדה הכלכלה ובחיי פנים עתה וגם, כפי הנראה, במשך השנים הבאות. אבל לילידים יש שהות; הם היו כאן לפני שהגיעו אניותיו של וסקו-דה-גמה, לפני

דרום-אפריקה אינו טמון בזהב בלבד, כשם שהוא טמון בכוח העבודה הזול — הזהב השחור של דרום-אפריקה. הלבן הדרום אפריקאי יאמר לך שאוכלוסיות ארצו מונה 2½ מיליון. הוא פשוט שוכח את 8½ מיליון הכושים המהווים 80% מן האוכלוסיה. בעיניו דרום-אפריקה היא ארץ הלבנים בלבד.

אין הדרום אפריקאים, ויהיו אלה יהודים, בורים או אנגלים, איהבים לעסוק בויכוח על בעיית הילידים, במיוחד אם פתחו בו זרים. טענתם היא, שהילידים הם בעיה פנימית, והם כבר ידאגו שה-ילידים לא ירדמו ראש. כדי להשקט את מצפונם, יש וישמיעו בדבור מובלע: "האם הראו לכם האמריקאים את הדרום שלהם?"

מאז עלה מאלאן לשלטון ב-ממשלה, השליט את השקפת ה"אפרטאיד" — הפרדה מוחלטת בין השחורים והלבנים, והדגשה חריפה של ההבדלים הגזעיים; זכויות ללבנים ומעמד נחות ונכוע לשחורים. תיראוריה זו מבוצעת בתקיפות רבה באמצעות החוקים והנהגה.

שירה במכרות. כדי למנוע את הילידים מלשפר את מצבם, נוצרים חוקים חדשים: אסורה ההתארגנות, עריכת אסיפות פומביות, והילידים מותרים לעסוק רק בעבודה לא מקצועית. חוסר היציג הפרלי-

מנטרי, ובמת הסיו כלשהי, אלצום לחפש מוצא אחר למחאתם וסבלם; במחצבה, במכרה ובריקודי השבט מוזרים כושים את שיריהם מלאי המרידות והעצב, ובהם יוספר הכל.

שדת המערכה, שעליו ערך סיטאו-ניו מנהיג שבטי הוולו, את הכתירות המפורסמת על הלבנים לפני 70 שנה, הוא מקום מושבה של יוהנסבורג המוררנית כיום.

בלכתך ברחוב, בין גורדי שחקים מפוארים הטובלים באור שמש, לובשת עיר הזהב מראה מציאותי המשכיח את ימי בהלת הזהב — התקופה המפוקפקת, שבה נוסדה העיר.

אנשים לבושים בהידור חולפים במכוניות חדשות מכריקות, חנויות כלבו משתרעות על רובעים שלמים, פרברים מוצפים גינות נוי במורדות הגבעות — אבל גם חיים אחרים רוחשים פה, חיי האפריקאים, אנשי הארץ, שחורי העור.

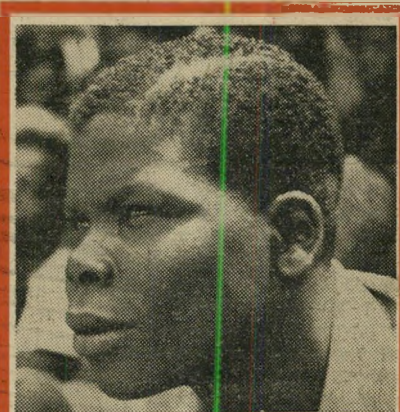
הם יושבים בקרונות הרחוב, או מסתכלים בחלונות הראווה.

דחוק, בין פועל מכרות ודנדי מבושם, עומד נער ב'בגדים אירופיים משומשים. אין ספק שכבר חויתר על שמו המקורי, ויעצה לכל הקורא לו בשם ג'ים. לאיש הלבן הוא קורא "בוס", ואת משכרת שלשת החדשים, שבכיסו, הוא מוכן לתת תמורת תיבת הנגינה המפתה בחלון החנות לדברים משומשים.

יתכן והוא משרת, וגר בצריף ליד בית אדונו, או פועל באחת התעשיות, על יד מרכזי התעשייה הגדולים, אבל בכל מקום, בצריף או בשכונה, אין ג'ים חפשי להתהלך כרצונו. גם עכשיו יש לו "פס" בכיסו — רשיון בכתב לטייל עד שעה מסוימת. בכל לילה נוסעת "מריה השחורה" — מכונית לאיסוף השחורים — ומטעינה ילדים עריקים, שאין בידם "פס", בבוקר באים האדונים לבתי הסוהר לחפש את הג'ים מים שלהם ולקבלם אחרי תשלום קנס (שיפחת ממשכורת החודש הבא).

"אפרטאיד" — ג'ים צאצאו של ראש שבט לוחם, עוב את אדמתו ובקרה, כדי לעבוד בעיר ולפרוע את המסים. כאשר נקלע למערכות חיי העיר, תמה והתבלבל. תשעה חודשים יהלפו עד שיחסוך סכום כסף מספיק, כדי לחזור אל משפחתו.

במשך הזמן הזה יהיה ג'ים אחד משלוש מאות אלף נערים המועסקים בשכר 3 שילינג ליום במכרות, חנויות, הובלה, סלילת דרכים או מחצבות. למעשה הוא כוח העבודה המפעיל את הכלכלה של הארץ. סוד עושרה של

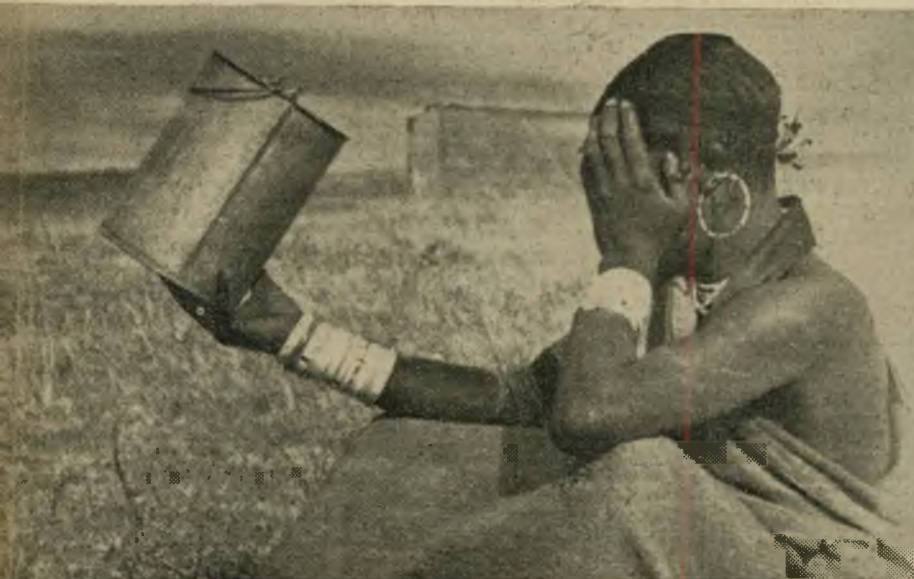

הכושי הצעיר ג'ים

בנין הפורטרק. ציחת עליונות הגזע

ארץ האושר וחדוותהיים. כך מכונה דרום-אפריקה בחבורות התיירות. ואכן, אפשר לחיות כאן חיי אושר ומותרות — אם עורך לבן.

הטיפה המרה. איש זולו זה עוב את שבטו, ובא העירה להרויח קצת כסף. בעיר למד מנהג טיפוסים של הלבנים — שתית בירה. ואין הוא יחיד; בכל פינה אפשר לפגושם — עם הספל הריק מושט, אולי ירחס עליהם מישונו **לילידים בלבד.** זוהי תחנת החשמלית (מימי), המיוחדת לשחורים. הלבנים עולים בתחנות נפרדות, ויושבים בתאים נפרדים בחשמלית. לעולם לא יראו הגזעים יחדו.

משגשג מדינות ומכני שגש יכשות: השליט, חמישית האוכלוסיה, חיי נעמלו ופקיסטן — ואפריקאים. הלבנים משתדלים

הזהב השחור של אפריקה. אחד ממקורות עושרה של דרום-אפריקה הם מכרות הזהב הגדולים. אולם עוד יותר מהמתכת הצהובה, מכניס החומר הגלמי השחור — הכושים: הם עובדים במכרות בתנאים מפרכים, חוצבים מן הטלע את עושר אדמתם, למען יחיו אדוניהם.

פירמידה של גזעים

ית זכרון ענקית להנ-

שדרכה רגל האיש הלבן ביבשת השחורה. הטבע גם הוא לציידים של הילידים: אם תמשך ההתרבות בקצב הנוכחי יהיה היחס בסוף המאה 6 כושים על כל לבן.

מחייך לו גיים בצחצחו את רהיטי אדוניו, מחייך לו גיים במעמקי המכרה האפל במשמרת של 8 שעות. הוא מסתכל במצבת הפורטריק — סמל כבוש השחורים בידי הלבנים וחושב "כינו להם הלבנים מצבות זכרון, ערים, מכרות ותעשיות, תפתח הארץ — גיים יודע לסבול ולחכות..."

בן-ברית. וגיים גם אינו בודד, כי איננו בן העם היחיד הגר בדרום-אפריקה, שצבע עורו אינו לבן. בערי הדומיניון הגדול, בעירות הפזורות על פני הוולדט (שדות ענק פוריים) מרוכזות עדות גדולות של הודים שחומי-העור. גם אותם דוחקים הלבנים למושבות סגורות, נפרדות, שמהן אסור לצאת בלי רשיון מיוחד. בחשמלית ובאוטובוס, נוסעים הם רק במקומות המיוחדים לכושים. וההודים, הגאים מטבעם, בני עם חופשי, שהקים לו מדינה מוכרת ומכובדת בעולם, אינם מסכימים ל"קולוריר", קרי-הצבע המפורסם, היועד רק שתי שכיבות אנושיות — לבנה והצבי עונת.

בזמן שהכושים שותקים, ומ"חכים (כי אין להם לאן לפי-נות, כאשר נציגיהם הרשמיים בעולם, הם מדכאים — הלבנים משתדלים ההודים לשנות את מעמדם.

לא חוק מן השמים. בישיבה אחרי ישיבה של מועצת אומים גדונה תביעה של הודו נגד ממשלת דרום-אפריקה. על הפרת התנאי האלמני טרי של סיוון זכויות האדם, ללא הבדל של נוע, דת או צבע. התביעה הובאה בפני בית-הדין הבינלאומי, שהוציא פסק-דין נגד עמדת ממשלת דרום-אפריקה, ויעץ לה לבוא במגע עם נציגי הודו, כדי לישב את הסכסוך, והיגו, לשפר את מצב ההודים באפריקה הדרומית.

אולם מכל זה לא נגרם כל שנוי מעשי במצב. ההודים נשארו מעברו המקופח של קריהצבע.

מלחמה זאת למצן זכויות הצבעונים, ובפרט ההודים, באפריקה הדרומית היתה אחת מפעולותיו של המנהיג ה-הודי הגדול, גנדי. כאשר סיים את חוק לימודיו במשפט באוניברסיטה בריטית, נדהם למראה מצבם של בני עמו באפ-ריקה ואדישות אנגליה, שלטת הודו, כלפי הבעיה.

ואז רק החל העולם להתעניין ולחשוב, כי אין זה בכל זאת חוק מן השמים, שכושים נולדו להיות עבדים לגזע הלבן, וכדי לעודד הכרה זאת, אורגנו גם מאורעות-דמים לא מעטים בערי אפ-ריקה הדרומית.

הזהב השחור. למרות ש-אחוז ניכר של הלבנים הוא "עולים חדשים", לא מעט איש מהם להתקור-מם נגד המשטר ה-קיים. אנגלים, ש-בארצם מתרעמים נגד כל גילוי של אי-צדק, שוכחים את האידיאלים הנשגבים שלהם, כבואם תחת ההשקפה המנוחנת של האפרטאיד. כשכל היתרונות הם לצידי, מדוע יהפוך הלבן את המשטר? עושרה של אפריקה הדרומית מורכב מהזהב השחור — הילידים — לא פחות מאשר הזהב הצהוב והיהלומים, הנחצבים ממעמקי האדמה.

משך השנים האחרונות הסתמנה בכל זאת תנועה פושרת לשיפור מעמדם של הכושים, אשר בראשה עמד המרשל יאן סמאטס המנוח. אולם גילויים רפורמטיביים אלה, למרות שהיו פושרים ביותר, ולמרות מעמדו האיתן של המרשל הזקן, הביאו לידי הפיכה פוליטית, שהעלתה את דניאל מלאן לשלטון.

גיים חמישי? ואז גברה תנועת ההפרדה לממדים חריפים ביותר. הממילה החדשה עיבדה תוכנית, שלפיה תחולק כל הארץ לשני אזורים, האחד ללבנים בלבד והשני לכושים, תחת שלטון והשגחה של הלבנים. כי אל חישובי השליטים נוסף גם חישוב חדש, מעורר חרדה: הקומוניזם. אם יכבשו הרוסים את המזרח, וירגיעו לאפריקה הצפונית, האם לא ימצאו בהמוני הכושים בדרום את הגייס החד-מישי, שיפיל את כוחות המערב מבפנים?

אך גיים ואחיו שותקים כאילו כל הבעיה אינה קיימת לגבי ידעם. הם שותקים, ומחכים...

ראש הממשלה דניאל מלאן

"לאירופאיים בלבד." זהו פרוש הכתובת הצבועה על הספסל העירוני ביוהנסבורג. שום כושי או הודי לא יעז לשבת עליו.

"היו כושים טובים..." ללבנים דרושים משרותים — לכל יד לבן עשיר דרוש כושי, שיגדל עמו ויהיה לו למשרת אישי עד סוף ימיו. כושים אלה מקבלים הכשרה מיוחדת לחפקידם בבתי-ספר תחת השגחת לבנים, המורה מסביר — אלוהים ברא בני-אדם וגם כושים. **גם למכתבים יש צבע.** הדואר, ככל שאר השירותים הציבוריים, מחולק אף הוא לשני חלקים ומשני יכרי "קו הצבע". לכל גזע בארץ הגזעים שרות משלו, פקידים משלו.

אחרי העבודה. משך שעות רצופות עבדו בבטן האדמה בחוס לח ומחנק. בצאתם, מכסים את גופם עטור הסחבות בבגדי-אחר-העבודה — שמיכות צמר גם — ועושים את דרכם לאזורים הסגורים המיועדים לכושים בלבד, ואשר אסור להם לעזבם בלי רשות.

ירופים — בורים, אנגלים ויהודים — הגזע שאר האוכלוסיה; אסיאתים — בני הודו תבסס ע"י משיכת מתישבים חדשים, בעיקר

א ש כ ס

אחד נלחם לצדק

13 שנים התהלך אליעזר בר לב, פקיד במשרד המודעות הממשלתי, כשרעיון אחד נוקר במוחו: "כיצד לתקן את העוול שנעשה לראובן שינצוטי?" כל אותו זמן ישב בבית הסוהר ראובן שינצוטי, שעמד ב-1937 במרכז ההתענינות בארץ במשך חדשים רבים, ונידון ביולי אותה שנה ל-15 שנות מאסר. הוא נידון על הריגת המהנדס יעקב צואנגר, שעבד אצלו, ונמצא מקץ שלשה שבועות אחר העלמו קבור באחד הפרדסים של שינצוטי. המשפט הסנסציוני ארך זמן ממושך והעידו בו 52 איש ואשה. פסק הדין המנומק, שניתן על ידי השופט הבריטי טרסטד, דיבר אמנם על רצח בכוונה תחילה, ואולם חסרה בשרשרת ההור כחות חולתי אחר: ההוכחה, כי הפשע בוצע בדם קר (לא היה עד ראיה), משום כך

ילדיהם נותחו בלב (אחת המהפכות של הרפואה המודרנית) וחולו לחיות "ילדים כחולים".

ב"קט דן" בתל אביב נשאר לתקופה נוספת של כמה שבועות ראש המשלחת, הפרופסור הנסן הצנום ובעל הפנים הארציים, ואשתו היפהפיה, האסיסטנטית שלו. הנסן הוא הרוח החיה של הקבוצה הזאת. הוא ממשיך בעבודות הבריקה והבקורת, למען ילמדו בינתיים רופאינו את המלאכה. עתה יצטרכו הרופאים בארץ לבצע את הניתוחים הללו ומועמדים אינם חסרים.

מחלת ה"בלו ביבי" (הילד הכחול) הייתה עד שנת 1945 מכה, שאין להתגבר עליה. מחלה זו היא מום מלידה בלבו של האדם, או בכלי הדם שבקרבת הלב. הסימנים הנראים אים ביותר לעין כתוצאה ממחלה זו. הם הצבע הכחול של היד ושאר חלקי הגוף. למען השגת שרוב בעלי המחלה לא היו מבינים לגיל מבוגר, קראו למחלה "הילד הכחול".

הנס אירע לפני חמש שנים: רופאה בבית החולים "גיון הופקינס" בבלטימור החליטה, כי יש לנסות את הדרך הכירורגית. הדבר נראה כאגדה, אנשים לעגו לה. אך אחרי ביניהם, רופא צעיר בשם בלילוק, האמין בבלתי אפשרי הזה. שם הרפואה הלנה טאוסטי, בעצמה בעלת מום חולנית. כך אירע הדבר: שניהם היו הראשונים שנותחו את לב האדם. השיטה התפתחה במהירות, וכבשה את העולם.

מבצע ספורטיבי. ניתוח הלב הם "מבצע ספורטיבי", שלא רבים כמוהו במקצוע הכירורגיה. שבעה רופאים מומחים עובדים בעת ובעונה אחת על החולה, כדי שהניתוח יבוצע במהירות הבזק. כל אחד מהם חייב להיות מומחה בשטח מסוים, וכולם חייבים לפעול בצוותה, בחישוב מדויק של זמן. קבוצה כזאת היא זו של הרופאים מדינה, שבראשם עומד פרופסור הנסן, אשר הגיע לארץ כדי לערוך כאן את כל ניתוחי הלב (עד כה היו שולחים את הפציינטים הקטנים לאמריקה).

עוד לפני שנה נערכו שני הניתוחים הראשונים מסוג זה בארץ על ידי רב סרן ד"ר פאולו שהתמחה באמריקה במקצוע זה. ועתה יעמוד הוא בראש "הקבוצה הישראלי", שהורכבה אף היא מטובי הרופאים המומחים בשטחים המסוימים, שלמדו מה-בוצה הראשונה את המלאכה על כל פרטיה.

מכל הארץ נשלחו הילדים החולים לבית החולים הממשלתי בגיבליה, מקום שם רוכזו ונבחנו מי ומי יוכל להנתח. כחפשים מתוך מאה עברו בדיקות מדוקדקות. הוחלט לנתח מספר קטן יותר מזה. הניתוחים הראשונים הפתיעו, הלהיבו את הרופאים בארץ. "זוהי אגדה ממש", לחשו איש לרעהו. והפלא הגדול ביותר בכל הדבר: הילד מסוגל ללכת הביתה כמה ימים אחרי הניתוח...

בבית חולים ידוע בארץ נעשות עתה ההכנות לניתוחים הבאים. מדי יום ביומו נראה שם הפרופסור הנסן, המחלק את זמנו בין בית חולים זה לבין ביה"ח בגיבליה. חמש שנים לאחר שהועלה לראש שונה הראיון המהפכני הזה על ידי אשה בבלטימור, הולכת ומתקדמת גם פה האגדה הזו, שעליה קשה היה לחלום עוד לפני עשרים שנה: ניתוח הלב.

חניקה ופמני דקירות. שינצוטי היה סוחר קרקעות עשיר. ב-1931 נפגש בפריז עם אדם בשם יעקב צואנגר, מהנדס, ומאז התפתחה בין השניים ידידות, שארכה עד כמה שסיפרו עדים, עד אשר ביום אחד נעלם צואנגר באורח מסתורי. במשך שלשה שבועות חיפש אותו ללא תוצאות, עד אשר ביום אחד נתגלתה גופתו בקבר באדמות תל נוף, בפרדס השייך לשינצוטי. הגופה היתה במצב של התפוררות אך הרופאים מצאו, כי המות נגרם על ידי חניקה. מלבד זאת נתגלו סימני דקירות רבות בגופו של הנרצח, שלא העלו דם והוא אות, כי האיש נדקר אחר מותו. בקבר נמצאה ליד הגופה מגבת, שזוהתה אחר כך על ידי פקידה ממשרדו של שינצוטי, כשייכת לנאשם. הדבר שד נפל על שינצוטי, ידיו ומעבדיו של המהנדס צואנגר. שינצוטי טען כי הוא חף מפשע. את הטענה הזאת השמיע עד סוף המשפט, והוא ממשיך לטעון אותה גם

זהה את עצמך:

תמונה זו צולמה בכניסה לקולנוע "מאי" בחיפה. קורא שיוחה את עצמו ויופיע ראשון, למשרד גרעיני, רח' הרצד 16, חיפה, יקבל פרס של 2 ל"י. בשבוע שעבר זיהה את עצמו זאב דרטבה, משכונת שפירא, רח' ב', 27, ת"א.

עתה, לאחר 12 שנות מאסר, ביצאו לחופש... אבוקריוס ביי (ה"בנימיני" של הימים ההם, מגדולי הסגנונים של הארץ) לימד סגנונה על שינצוטי. ההתמודדות בינו לבין הקטיגור היתה קשה, מסובכת וגורלית. הפרשה כולה היתה עטופה מסתורין, היו בה ספקות וגקודות בלתי ברורות רבות. רבים חשבו אז, כי לא מן הנמנע, שהנרצח איבד את עצמו לדעת. בין השאר הוגש למשפט מכתב ששלח הנרצח כשנתיים לפני כן לשינצוטי, ובו הודעה, כי הוא עומד לשלם קץ לחייו. אך אחר כך האמין בית המשפט, כי המכתב הזה נכתב על ידי הנאשם עצמו. בפסק הדין המנומק, שלפיו נידון שינצוטי ל-15 שנות מאסר, נאמר בין השאר: "לא נתגלו סיבות ברורות, שיצביעו

אי אפשר היה לדון את שינצוטי למות. בסך הכל היתה זו פרשה מסיבתית, שחסרה בה עדות ישירה. אמנם העיד שם אחד העובדים בפרדס, רועה ערבי, שסיפר כאילו הוא קבר את גופתו של צואנגר לפי פקודתו של הנאשם, אך בית הדין לא קיבל עדות זו.

משפטו של שינצוטי העלה ספקות במו-חם של אנשים רבים: האמנם הוא הרוצח? היתה זו הסנסציה של הימים ההם (1937) וכה רבה היתה ההתענינות במשפט הזה, עד כי העתונאים של הימים ההם העירו מדי פעם להביא על כך ידיעות בעמוד אי-הישג מהפכני בימים ההם, כאשר העיתונות העברית טיפלה בעיקר בהסתות מוסר וצינונות.

משום מה רצה שינצוטי לרצוח את צואנגר... אני (השופט טרסטד) מוצא, כי היחסים ביניהם היו טובים ועד כמה שזה נוגע לנרצח — מכניסים לו רוחים יפים. המסתורין לא פוענחו גם עם תום המשפט והיו כאלה, שהטילו ספק בדבר, מאידך, היו כאלה שהיו משוכנעים, כי שינצוטי הוא הוא שרצח את צואנגר.

דרייפוס. בספטמבר אותה שנה אושר פסק הדין עליידי ביה"ד העליון ומאז, קמעה קמעה, נשכחה הפרשה. שינצוטי חי מאחורי כתר הסוהר.

אליעזר בר לב הכיר את שינצוטי במ-קרה, בתקופה בה אירעה הטרגדיה עם צואנגר. הוא הושפע מאד על ידי האיש ומדותיו. כשנאשם שינצוטי ברצח, לא יכול היה להאמין בכל התאשמה המיוחסת לו. בורד ויחיד החל בר-לב במזחמה למען הצדק. מצפנו לא נח ולא נרגע, אולם לאחר היה טיף בים, וגד החוק ומבצעי-ו לאחר פסק הדין, והוציא חוזה, ובו הוא פונה למצפון האנושי של החברה ומצביע, כי נעשה כאן עוול גדול, וכי כשאן חוזר מעשה דרייפוס... על העוול זה נשפט בר לב למאסר בעוון היזון בית המשפט (מאחר שהענין עמד בפני ערעור של ביה"ד העליון).

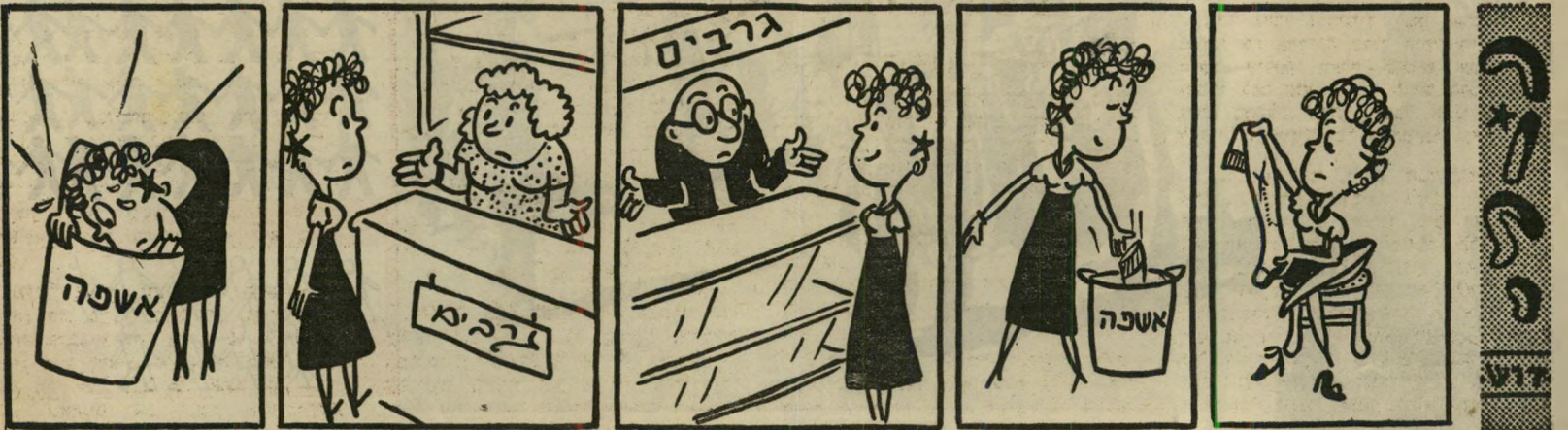
עברו 12 שנים, הקהל שכח את שינצוטי ואת כל הפרשה. שינצוטי ישב בבית הסוהר, חיוו המשפטים נהרסו, הוא נת'דלדל... אולם בר לב לא יכול היה לשכוח. במשך כל הזמן הזה לא נתן לו הדבר מנוח. "כל עוד אחיה אלחם עד אשר תתגלה האמת", אמר בלבו והוא משוכנע, כי שינצוטי לא רצח ונפל קרבן טעות של החברה...

לפני כשנה עזב שינצוטי את בית הסוהר וחזר בהדרגה לחיים. הוא לא פנה לאיש, הוא ביקש לשכוח את הכל. אך האדם, שהכירו שבועות אחדים לפני הטר'גדיה, הגביר דוקה עתה את מאמציו. הוא שלח תזכיר אחר תזכיר לשר המשפטים של מדינת ישראל, ליועץ המשפטי, הוא לא יכול היה להשלים גם עכשיו...

והשבוע, לאחר מאמצים של שנים, הוזמן בר לב על ידי היועץ המשפטי, שייך בחור שהוגש לו בר לב נעשה בתקופה זו "למומחה מספר אחד" של פרטי הרצח בשנת 1937... כל הזמן הזה חקר והתייעץ עם עורכי דין, רופאים, יודעי חוק ופשע, וכל זה חיוק את השקפותיו, כי המשפט עשה עוול לשינצוטי. היועץ המשפטי שמע בקולו ועיין בכל התועץ שהוגש לו ולא מן הנמנע, כי עתה תועלה מחדש כל הפרשה לדיון, כדי לבדוק ולק' בוע אם אמנם היה מקום לשלוח את שינצוטי לבית הסוהר ביולי 1937...

הארץ

הזמנת חתימה קבועה על "ג'וריסלם פוסט" נתקבלה ע"י הנהלת העיתון בא"צ. צעות סוכנות להפצת עיתונים בלונדון. המזמין: ראש שירות המודיעין של הצבא המצרי בקהיר ("ידיעות אחד רונות") — — — המור, מאזניים וזוג אפניים נגנבו ממשקו של ראובן מדמון בתל-מינ (חרות) — — — דניס דר מיניקו, בן 17, דייג מיפו, נרשן, בזמן היותו בים, ע"י דג ("חרות").

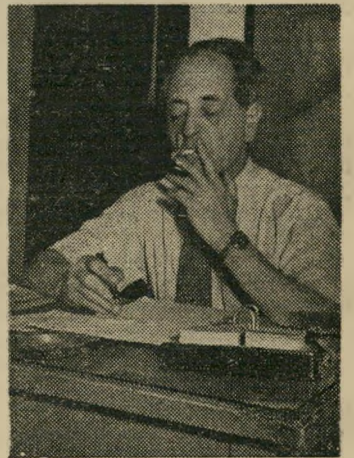
אונקלוס חוזר הביתה

אגדת אונקלוס (122 ע') — יעקב ויינשיל, — הוצאת מוזס.

במשך 1800 שנה נידון אונקלוס לרחף כרוח רעה על דפי הספרות היהודית וה' נוצרית. לפעמים היה נדמה, שגם הוא עצמו אינו יודע עוד מהו, בעצם — יחוי בעל-אחוות, או אציל רומאי מקרובי הקיסר? האם היה גר צדק גאון, שתירגם את התנ"ך ליוונית ורומית, או אדריכל שבא לבנות עיר של עובדי אלילים על חורבות ירושלים?

יתכן ושאלות אלו לא היו נפתרות לעולם, ואונקלוס המסכן היה מוסיף ל- התענות בספקותיו, לולא בא ערה יעקב ויינשיל, הרופא-הסופר התל-אביבי, וגאל אתו מעניויו. אחרי שגאל את תיאודור הרצל ואת מרקו ברוך, נכמרו רחמיו על אותו יווני-רומי-יהודי, והוא התקין לו בית-מבטחים-ספר, הקובע, לבסוף, ש' היה חתנו של אדריאנוס, שהתגרש מאשתו, בא לארץ כדי לבנות את עיר הא- לילים, התאהב בבנו של רבן גמליאל, שילב עבור תרגום התנ"ך לשתי השפות. לבסוף בא לכלל מסקנה, שעל היהודים למרוך ברוטא, ומשהיהודים העצלנים אי- גם מראים כל נטיה לכך, הוא בעצמו מסית אותם למרד נגד ארצו, ע"י חרי- ש' אדמת הקודש.

פגישה על כוס יין. יעקב ויינשיל אינו מתעמק בתסביכי הילדות של אונ-

יעקב ויינשיל
אפוריזמים, לא אהבה

קלוס, ודולג גם על חיי האהבה שלו. לעתים מתגנב ללבו של הקורא החשד, שאונקלוס אינו משתמש לו אלא אמ- תלה, כדי לכתוב אפוריזמים מבריקים על היהודים של אז, כשהכוונה ליהודים של היום: "הואיל ומנהיגי היהודים אי- גם תלויים בעמם, הופכים הם גם את עמם לבלתי-תלוי בהם..."

מי שרוצה, אפוא, לראות את הרומי- אים, את אציל, ואת תלמידיה-החכמים ב- אספקלריה של אישיות מעניינת למדי, וב- אותה שעה לפגוש את גיבורי מרד בר- כוכבא פגישה ידידותית על כוס יין, ימ- צא בספר חומר-קריאה מענין.

הרהורים על "חתיכות"

17 בנ"פ (80 עמ') — אלעזר פדהוצר — הוצאת של"ח (0.200 ל"י)

משום מה מצאה לנכון תנועת החרות לחזק את מפעלה הכספית — של"ח (שיקים לוחמי חרות), שהכנסותיו מקדושת לת- מיכת נכי הארגון הצבאי הלאומי, קרר- ביהם, ע"י הוצאת ספרים שהגדרתם כק- לוקלים עדיין אינה אומרת דבר.

בסגנון ה"בלשים", שהיו נכמרים תמו- רת חצי גרוש בחבורות של 24 עמודים, מתוארים בספורי הוצאה זאת מבצעי אציל- החבורת האחרונה, 17 בגי"פ — נסיון רכישת נשק בשדה התעופה עקרון שלא עלה יפה, כתובה, אף היא ברוח זאת.

מעללי אציל, בהם סיכנו עשרות גי- בורים את חייהם, מתוארים בדרמטיזציה חסרת טעם, הרוחיה הרהורים על "חתי- כות", שלא לעניין. חרפה היא לחלל בפ- טוטי הבל את זכרם של אנשי אצל הטור- ביים, הנאמנים; את רושם פעולותיהם, שהטילו מורץ בלב הכחות הבריטיים.

הצבא

המצרים התנגדו לטיול

כאשר חייל היה הולך כפי-גו וראשו שמוט על כתפו הרי לא הביטו בדאגה רבה לענין זה. אחרי הכל, אמרו, הוא יגביה ויחזק. קידם כל יש לעשות את העבודה השוטפת, לטפל בדו"ח, לענות על מכתבים, לחתום, לסמן מספירים וגם קצת לרוץ — ממשרד למשרד. השדה, האימונים והכשר הגופני, כל אלה דברים הנעשים במסגרת האימון הצבאי והחייל עבר אותם בהיותו טירון, למה לבזבז עליהם זמן.

הכל תלוי במזל. אם נמצא "משוגע" לספורט בבסיס צבאי, בסדנה או בכנף וגוסף לעומס תפקידיו רצה גם לחזק את עצמותיו, להרגיש שהוא צעיר, היו נדים לו בראשו ומפסירים: משוגע, לך תתעסק אתו. אך לא תמיד היה המשוגע נשאר ב"יחידה, פעמים נמצאו לו חברים שעסקו בספורט בחיים האזרחיים. חיילים אלה לא רצו לוותר ולהפסיק מאימוניהם מאחר שכלל גדול הוא בתרבות הגוף: אין אימונים — אין רמה ואין הישגים. ספורטאי שזנח את המסלול או את מגרש הכדורגל מביט בתאוה לעבר המשיכים. כך יצא שרבים הצטרפו לאותם "המשו- געים" והחלו להתגבש פה ושם, קבוצות בכדורגל וטניס-שולחן.

עם הקבוצות באות התחרויות.

כשצצה קבוצת "אילון" ולפניה ואח- ריה התגבשו קבוצות אחרות, מצא כל פקוד וכל מחנה לכבוד לו דארגן קבוצת כדורגל. אין פלא שהכדורגל בא ראשון, אך קבוצות כדורעף היו עוד הרבה קודם לכן; מי מבין החיילים אינו אוהב לרוץ ולעמול במשך 90 דקות כדי להחזיר את הכדור לשער קבוצה יריבה? מספר הקבו- צות הרב הביא את האחרים להכריז על משחקי גביע הרמט"ל בכדורגל. להצלחה כה גדולה לא קיווה איש וההתעניינות הרבה, הן של האזרחים והן של החיילים, עברה על המשוער. התחרויות החלו להת- ארגן בכל פינות הארץ והמפקדים תכמו וסייעו.

חרט או חלוצ? המירון להשגת מעולים הקיף את הפקודים השונים וקציני האימון הגופני שעשו עבודה-שחורה בהת-

ספורט צבאי: התאגדות

דרוש ספורטאי, לא חוט

ארגנות הקבוצות ועמלו, פעמים גם תוך אדישות מפקדים שלא הבינו בתשיבות הענין לצבא מתחיל, נסו למשוך ולארגן לקבוצתיהם שחקנים מעולים. הקבוצה הצבאית אינה יכולה להשתוות בדרישותיה ובתנאיה לקבוצה האזרחית. בצבא יכול לשחק רק חייל, כך שפעמים חסר היה לאחת הקבוצות בצבא חלוץ פורץ, ביקשה דרך הצטרות הרגילים, חרט סוג א' ואף נקבה בשם של שחקן ידוע. התשובה לא איחרה לבוא: מה אתם מבקשים, חרט סוג א' או חלוץ סוג א'?

חידה של נקודה. הקבוצות הצ- באיות ידעו לעמוד נגד קבוצות אזרחיות והתחרות — לא דוקא על המגרש — לקבוצות חזקות הגבירה את המתח וה- רימה את הדרגה הסגנית. בסיסי ההדרכה עזרו ביותר ואף הקימו קבוצות מעולות

כנבחרת פיקוד ההדרכה הצבאית. חיילות מסוימים שילבו מסורת בתפקיד וכך נודעו אנשי חיל-התותחנים כמושכי-חבל מצטיי- נים. האויראים הקימו קבוצה מעולה בטניס שולחן והקשרים מחיפה לא פגרו אחריהם בשיח זה.

ג'קי רובינסון, רחל וג'קי הקטן
עתידי ספורטאי, לא כושי

שהיה חובט בכדור לעתים בעוצמה כזאת, עד שהכדור היה מועף מתוך לאיצטדיון; בשנים האחרונות היה ג'י דמגני המוצלח ביותר, אבל איש מכל אלה לא עלה לגור- לה במהירות ככושי ג'ק רוזבלט רובינסון.

רובינסון בתפקיד רובינסון. לפני ארבע שנים לא שמעו על ג'ק רובינסון — היום מופיעה תמונתו בשער השבועונים; ספור חייני בהמשכים בעתונים; הוא עצמו ברדיו וטלוויזיה; כבר הוסרטו חייו, ורובי- נסון משחק בתפקיד רובינסון. רובינסון הוא אחד האתלטים היחידים שהוזמן לה- עיד בפני ועדת הסנט. הוא נבחר פה אחד כשחקן היקר ביותר בליגה, שבה הוא משחק.

רובינסון הוא הכושי הראשון, שהת- קבל לליגה חשובה. אחריו כבר באו 49 כושים נוספים, שנרכשו ע"י קבוצות ידו- עות.

רובינסון נשא נערה, שאהב בבית- הספר — רחל, יש להם ילד בן 4. ג'קי, וילדה בת שנה, שרון. משכורת הבייבורל שלו היא 35,000 דולר לשנה. אבל הוא מרויח סכומים נוספים תנמורת הופעה בסחטים, הוא אינו שותה ומעשן, וישן לא פחות מ10 שעות בלילה.

כושים ככושים או לא. ביולי 1949 אמר רובינסון לפני ועדת הקונגרס: "אני מבין שיטתו מספר כושים קומוני- סטים, ובעת מלחמה הם עלולים לעשות מה שיעשו קומוניסטים אחרים", הוסף רובינסון, "שגם גם פציפיסטים כושים, והם ינהגו ככל פציפיסט אחר בעל איוה צבע עור שהוא. וכל הכושים, האיטלקים, האירים, היהודים, השוודים והסלבים ינהגו — כמו שנהגו מיעוטים אלה בזמן המלח- מה האחרונה, הם יעשו כמיטב יכולתם לשמור על מולדתם הישנה מלהכנס למלח- מה, ואם לא יצלח בידם, יעזרו כמיטב יכולתם לנצח במלחמה נגד רוסיה או כל אויב אחר, המאיים עלינו".

אמר ג'קי רובינסון: "אני אדם דתי, ואהב את אמריקה בגלל חופש הדת. אני חושב, ש99 מאלף כושים אמריקאים יאמרו לכם כזאת... אין פרוש הדבר שלא נלחם בהפליה הגזעית, אבל איננו צריכים לעזרת הקומוניסטים במלחמתנו זו".

בראש ריקי, נשיא ה"ברוקלין דוד גירס", שהציע לראשונה לג'קי רובינסון תפקיד בבייבורל מאורגן, סיכם את עמ' דתם האופינית של האמריקאים, כלפי את- לטים כושים וג'קי רובינסון, הוא אמר: "לפני רובינסון עתיד ספורטאי, לא כושי, כשם שעתידי האזרחים אינו כושים, יהו- דים, או קתולים, אלא כאמריקאים. כשיבינו בני האדם, שאין "הום ראן" שחור או לבן ("הום ראן" — מונח חישוב ההישגים בבייבורל), יראו ויאמינו, שאין אמריקאים שחורים או לבנים".

ההופעה הפומבית הראשונה של נבח- רות פיקוד ההדרכה הצבאית נגד קבוצות אזרחיות ידועות קיימה בשבוע החולף. קבוצות הכדורסל כדורעף וכדורגל זוו ירושלימה כדי לתחר נגד קבוצות "הפועל- ומכבי" המקומיות. בסיסי ההדרכה קנו להם שם ואין פלא שלמגרש "הצעירים הנוצרים ואולמו נתאסף קהל רב. בדרך כלל ענייה ירושלים- בחיים ספורטיביים מסו- דרים והזדמנות כזאת אינה מושגת בכל יום שני וחמשי. החיילים לא הכזיבו והכו את כל הקבוצות שנגדן תחרו. קבוצת "מכבי" נפלה הקרבן תראשון והיא נוצ- חה (32: 60), אך אלופת קבוצות "הפועל" — הקבוצה הירושלמית — היתה אגוז קשה לפצוח.

במשך 40 דקות נקיות געשו מאות הצופים שמלאו את אולם הים.מ.ק.א. מפה לפה בלי הפסק, דרמטיות מעין זו במשחק ידידותי לא נראתה בארץ מוזמן ה"מכביה". אם כי החיילים זוכים ביתרון במחצית (25: 23) הרי לפני סיום המשחק משתוה מאזן הסלים (43: 43) והחיילים זוכים על חודיה של נקודה — 48: 47. החיילים אף גברו בכדורגל עם "הפועל" בשיעור גבוה (5: 1). בחיפה קיימה פגישה מעניי- נת בין העתודאים והחיילים הסדירים של חיל הים. גורל משחק הכדורגל שהוארך פעמים לא הוכרע (0: 0) ושני גביעים מחכים למשחק הבא.

אדיפות הים התיכון. קבוצות הצבא קונות להן שם גם בנצחונותיהם על קבוצות אזרחיות מחוץ-לארץ. בימים אלה נודע על הזמנת נבחרת צבא ההגנה בכדורגל על האליפות הצבאית במזרח- התיכון. באליפות זו נוטלים חבל החיילים האיטלקיים, היווניים, התורכיים ונראה שגם המצריים. התנגדות מצרים להשתתפות הצה"ל מנעה בעד החיילים טיול נאה לחוץ-לארץ, אך עד אז חוזן למועד.

כדור-בסיס

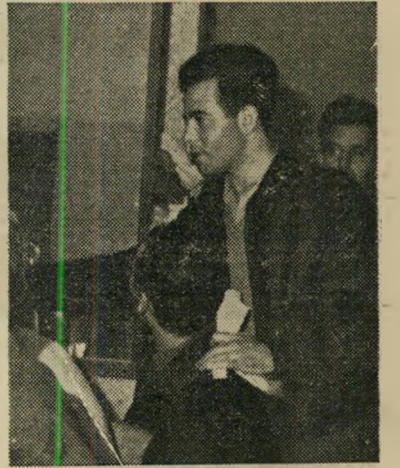
הכושי הראשון בליגה

כדור-בסיס (בייבורל) הוא אחד מענפי הספורט הפופולריים ביותר בארה"ב. החל מן האביב וכלה בסתו, משחקים בכדור- בסיס בתצורות, במגרשי המשחקים ובאצי- טדיונים ענקיים בכל חלקי ארה"ב. הציוו- זול: כדור בגודל כדור טניס, אבל יותר כבד ומצופה שכבת עור דקה; אלת עץ הנקראת מיהבוס. מטרת המשחק היא: על המכה במיהבוס להעיק את הכדור למרחק, באופן שהמשחקים בשדה לא יצליחו לתר- פשו.

בערים רבות קימות קבוצות כדור- בסיס מקצועיות, המאורגנות בליגה ומת- חרות ביניהן. כל קבוצה מנסה לנצח במספר משחקים רב ביותר, אבל היא משתדלת,

צורר כדורים

זום המתנות לנשיא המדינה, הר"ר חיים ויצמן, היה בעיצומו: מאגוד שוחרי האוניברסיטה העברית בארצות הברית — כל כתבי גורג' וושינגטון, נשיאן הראשון של ארצות הברית, בעל המטעים שהיה למצביא מלחמה השחור. מארבעת אלפי יהודי בוליביה שב-דרום-אמריקה — שתי שמיות עשויות פרוות ויקוניה (בעל חי דרום-אמריקאי נדיר הופעה) — הצמר הרך שבעולם. לאיש הצבא הדיפלומט, אלוף משה דיין, שחור מתורכיה — חבילת שי של

עמוס ("עוזי") קינן והברווזים אחת לערב, דם

מאתים וחמשים ק"ג בגדים, מזונות, מס' ינף ויצ'ו בקנה-שכפון אמריקה. לשר המסחר והתעשייה החדש, יעקב (דיק) גרי, מצית הנושא סמל הדמוקרטיה העממית ההונגרית עם הכוכב האדום. אחר גרי (היוצא לאנגליה, לזיכרון המג' ביות) לנספח הצירות ההונגרית: "כאשר אפגש נציג המונח — אח-זיק את המצית עם הסמל כלפי חוץ; כאשר אפגש עם נציג המערב — כלפי פנים".

אלוף דוד ("מיקי סטון") מרקום, היה עורך-דין גיורוקי, עמד בראש שירות בתי הסוהר בעיר הגדולה בעולם, הפך קצין מטה בדרגת קולונל במטה הגנרל אייזנהאואר. מייחסים לו את ראשית עיצוב דמותו של צבא ההגנה לישראל. אחר נפלו, בחזית לטרון, מצורר כדורי וקף ישראלי, שירה בו בטעות, הובא לקבורה בחסד פוינט, בית ספר הקצונה

האמריקאית; מונה אקוף בצבא ההגנה לישראל. קיבוץ, שעלה להתיישבות בדרך לטרון נגן חזרה לגור, קרא את שמו עניו — "משמר דוד". גם שיכון קצינים בצפון תל-אביב כיבד את זכרו — "גנה דוד".

השבוע נחתם בגיורוק קולנוע חדש על שם: דוד מרקום.

בהודעה נכמה מזכיר מועצת א"י שאל-דודי זינגר, שר החינוך של מדינת ישראל, אסף טכניסטיקה על מספר וגיל ילדיהם, ואם בזה תהיה רשימת בני ועדוה ליום כיבוש סובייטי.

בערב וג' המולד, נחנך אהות: בהתאם לרשימה זינגר וישיבטי מונות לילדי חברי ריו בייק טכסט.

אוסקר בודריק ווילהלם אוקף, המנהל אדוקף, הוא ארכיאולוג שוודי, 68, המאסף כלי זרם סיניים, נמצע מלי-שון, שתייה זה וודשיים שהפך "מלך השוודים, הגוטים, הוונדים" כגוסטאב 16, במלצו החדש לא הרוחית מספיק.

הילך: הגיש ל"ויקטור" (וונסט) השוודי בקשה לתוספת קופר בטונות 14 אף לירות לשנה — מ"ט אף לירות 837.

שעה שח"כ ערי ז'בוטינסקי סייר עם ליונר בר-שטיין בבנייני האומה בקריית ירושלים, הרשיעו שופט ירושלמי בדין, מזכירתו הפרטית שילמה, בשמה, שגוש לירות קנס על נהיגה ללא רשיון. בידי ז'בוטינסקי היה, שעה שנעצר ע"י שוטרי תנועה, רשיון נהיגה אמריקאי בלבד.

השופט התל-אביבי ברוך גזערי (משפטים אורזיים ואחת לשבוע בענייני ספסרות ושוק שחור), הגבוה בקומתו שבין שופטי השלום במחוז, בעל שש בלונדי, מרכיב משקפיים, שהה במשך ארבעה חודשים בדרום אפריקה בשליחות המגבית המאוחדת. הרצה בחוגי אנושי החוק על הנוהג החוקי במדינה העברית וחזר לארץ מארשמים חדשים על היהודי דות, על האצרות הטבעיים של הארץ ההיא, על מרת השבעות של ה"גייטס", בעלי הריקשות הללו זרזים עד מאד, סיפר בחוג מכריז בתל-אביב, "אך רבים מהם מתים בגיל צעיר משבץ הלב. באין ברירה, על אף הרגש הדמוקרטי, השתרש משתי גם אני בתחבורה זו, שהארם משמש בזה סוס".

כאשר ליטננט ג'נרל וולטון ווקר, מקדוש של המחנה האמריקני הש-מיני בקוריאה, נהרג, אחר הצלז את גייסותיו מכיתור סיני, בתאונת דרכים (הוא נסע אל בנו, קפטן, 25, על מנת להעניק לו אות הצטיינות) שלחה חשיג-טון, מייד, ממלא מקום: סגן הרמטכ"ל האמריקאי, מתיו

רידג'ווי, הוא ליטננט ג'נרל, הנושא שושה כוכבי דרגה, שימש מפקד גייס צנחנים במלחמת העולם השנייה, וגיע לקור ראה 72 שעות אזור מותו של קודמה אחר יצא לביקור וזיכרות עם מטות צבא א"י, שתחת פיקודו. כאשר הטביר לו קצין המטה של הברי-גדה הבריטית הוצע את תכניתו לשעת נסיגה, הפטיקו רידג'ווי: "זה לא מעניין, אני רוצה לראות את התכנית להתקפה". ענה הבריטי, ממעיט הדיבור: "יש גם כאלה".

אמר אקוף שלמה שמיר, לאחר שהחליף את פיקוד זול היט בפקוד חיל האוויר, לכס קציני הגבוהים: "באתי לכאן (לכנס)... וראיתי את מספר המכור ניות החונות... ברוך שאיני מסכים לכך שכל אחד מכם יגיע לכאן במכונית מיר חדת... אך, כיצד זה הגיעו אחדים מכם בשתי מכוניות?"

כאשר אברהם ("על מלאת") שלוני סקי, סופרה המתקדם של ישראל, נעצר בשרה התעופה בלונדון (אחר סיורו ממדת בריטניה לתת לו אשרת כניסה לקור גרם השלום, שהיה צריך להתקיים בשפילד) נערך חיפוש בכילוי. שאל פקיד הבולשת את מלוותו של שלונסקי, שאינו שומע אנגלית: "מה הוא ספר זה?"

"האמלט"

"מי תירגם אותו לעברית?"

"איש זה (שלונסקי)"

"כיצד הוא יכול להבין את שקספיר, אם הוא אינו מבין אותי (פקיד הבולשת)?"

בהגיע הארולד סטאסן לישראל, הומטר עליו צורר שאלות מעשרות עתיר נאים.

סטאסן יפה התואר, גבה הקומה, הוא צעיר מזוגי המפלגה הרפובליקנית בארצות הברית (43), שהיה מושל מדינה (מינסוטה) בגיל 31, עתיד להיות מועמד לנשיאות בבחירות הקרובות — 1952.

אמר סטאסן, המטייר בעולם, כדי לעמוד על המתרחש מקורב, אחר חזרו מפינסיאם, אינדונזיה, מלאיה, פקיסטן, ווודו, בתשובה לשאלה החשובה ביותר: "אני עדיין מאמין בשלום".

אחר נתקבל דוארון אצל נשיא המדינה, ראש הממשלה, המשיך לדרום-אפריקה, פורטוגל, אנגליה, בדרכו חזרה לארה"ב. אמרה שחקנית הקולנוע היפהפיה איכון ("קסבה") ריז'רלד, 28, בהגיעה לאנגליה: "אני מאספת תכשירים רהי-טים, גברים. אך קשה מאד למצוא בעל שירויות יותר כסף מאשר אני. בעולם — מחסור ברוקים בעלי כחנות רציניות".

זר קוצים עמד הגנרל הפולני הגולה וולדיי סלאב אנדרס, מפקד הגייסות הפולנים

במזרח התיכון, שונא ישראל, בבירת בל-גיה, בריסל, נאם על מערכת איטליה והי-קרב על הר קאסינו, בו סבלו כוחותיו אבידות ניכרות; נשמעו קריאות נואי. לאחר מכן הוטלו פצצות סרחון, נזרקו ביצים מקולקלות, ענבניות רקובות. לבי-סוף שוחררו עשרות עכברים לבנונים מתיבתם, הסתערו לתוך הקהל, שהתפור. גם גורלו של פדרריק ג'וליו-קורי, הפיסיקאי הצרפתי בעל השם, שחזר מקונ-גרם השלום בוורשה, לא היה טוב יותר: בפתחו הרצאה על פיסיקה אטומית פרצו הסטודנטים בקריאות "בוז", הטילו

השופט ברוך גזערי והכושני אחת לשבוע, ספסרות

פצצות סרחון, ויקוקין-דיגור, זר קוצים. לאחר התערבות בין חברים, הוכיח עמוס ("עוזי של הארץ") קינן, כי יש לו דם. הוא נכנס לקפה כסית וחילק בין כל היושבים הסקרניים כרוזים, שנחטפו מידיהם ראשו המתולתל, השחור, של עוזי צף בתוך הקהל, שעזין בברווזים בהת-רגעות וגילה שאלה כרוזים עתיקים של ה"ליגה האנטי טרוריסטית: בארץ ישראל: "לסייע לסיכנות שהקמנו במר יודינו... לבודד את הטרוריסטים... לא לשים לב... לכרוזי הטרוריסטים..."

עמוס קינן, יליד הארץ, יורשו של בנימין תמוז (כעת בח"ל) בכתיבת העיר-זים, הוא בעצמו טרוריסט לשעבר — איש לח"י, שפיקד על פיצוץ בית טאנוס, לפני כן חבר "השומר הצעיר", פועל גרז, פועל בנין; אחיו כן סייר בצבא, סטונט באוניברסיטה, חבר קבוצת "אלף". עד גיל 24 היו עיסוקיו: כתיבת ספרים, פזמונים, "עוזים", פיסול, ציור, נגינה על חליל. עוד לא אמר די.

פתרון תשבץ מס' 49

מאוזן: (1) אילת; (4) חג התהננה; (10) דם; (11) אב; (13) צי; (14) סבל; (15) מנרה; (17) דג; (19) שי; (20) הברה; (22) ברדלי; (25) תר; (26) זנב; (27) יבוס; (30) יממה; (32) על; (33) גט; (34) יש; (36) לן; (37) מנהג; (39) לחלה; (41) גנן; (42) בן; (44) אמונה; (46) אורל; (48) סב; (50) הי; (51) ליטר; (53) ואן; (55) צח; (57) דו; (58) דת; (59) פראודה; (60) מהקר.

מאונך: (1) אדמה; (2) ים; (3) תאנה; (5) גץ; (6) היד; (7) נס; (8) כבש; (9) הליומטר; (12) בר; (15) מררי; (16) הבנה; (18) גלילה; (21) בת; (23) רב; (24) י"ב; (26) זמן; (28) וג; (29) פילוסוף; (31) מלחמה; (32) ענן; (35) שח; (37) מנהל; (38) גבור; (40) לא; (41) גן; (43) גר; (45) ויצ'ו; (46) אטום; (47) לותר; (49) באר; (52) יד; (54) נא; (56) חד; (58) דק.

הפרטים לפיתורי תשבץ מס' 48 (1) צוריאנו יפה, רח' ס"ג מס' 23, קריית חיים — "כוכב אדום בשמי סין" לאדגר סנאו (הוצ' הקיבוץ המאוחד) (2) שולמית בצורי, רח' גרונברג 15, ת"א — "הרחוב" לאן פטרי (הוצ' סברסקי) (3) מירה צביטוב, רח' ישראל'ס 11 שכ' נוה בצלאל, ירושלים — "טיול הנערות המתות" לאנה סגרס (הוצ' הקיבוץ המאוחד)

	7		6	5	4		3	2	1
12		11		10				9	8
		15					14		13
						17		16	
22		21					20	19	18
			26	25			24	23	
	31		30			29			27
				34			33		32
					36			35	
		41		40			39		37
					43				42
			44						
							45		

תשבץ מס' 50

מאוזן: (2) הלך נפש; (8) כבד פה; (10) בין זמן לזמן; (13) אות עברית; (14) יום טוב; (15) שוני במראה; (16) תקות חוט; (17) עליו; (18) בלתי ברור; (20) עוף דורס; (21) אגודל; (23) סמל הדאר הישראלי; (25) חלקיק זמן; (27) גלוי החטאים; (29) לוח מתכת רקוע; (30) צד הגוף שבו הלב; (32) הרדמה לפני גתוח; (34) שם אזור משני עברי קו המשווה; (35) משפחת פירות בארץ; (36) משום; (37) בבקשה; (39) משען; (40) רטיבות הלילה; (41) כלי קלוע; (42) מרחץ הייתה; (43) עמר דיים; (44) חסר כל; (45) איש תעשיה (מלא)

מאונך: (1) המצאה; (2) מכשף (ירמיה' ל"ט); (3) השתתף במזון מן הצומח; (4) לא מעט; (5) חומר אורגני מיוחד במזון; (6) כנוי לחכמת הקבלה; (7) נוסח ראשון למאמר הטעון עבוד; (8) שעור; (9) בר מינן; (11) כתר מעל לאות; (12) מזון פלא; (18) שושבין בדוקרב; (19) דוחק; (21) יונק גדול השוכן בנהרות; (22) צפור שיר, אורחת חורף אצלנו; (24) מתוך הכרה; (25) ענו (איוב כ"ב); (26) פרס היאבקות ליעקב; (28) אם המרגלית; (29) כאן; (31) גם; (33) צפור שיר, אורחת חורף אצלנו; (34) מכשיר רפואי; (38) מכשף; (41) שיח קוצני; (43) המשך של צוארון;

האזנו אינו רוצה

ב-1941, כשהתברר לגנרלים הגרמנים כי הפלישה לרוסיה נכשלה, התכנסו כמה אנשי לשיבה סודית במינסטריון הצבא אשר בברלין. המארח היה האדמירל קאנאריס, גרמני ממוצא יווני, שאיחד בינו שני תפקידים מעניינים ביותר: ראש מחלקת ההיגול של היטלר וראש המחלקת נגד היטלר.

בישיבה נתברר, כי כמעט כל הגנרלים החשובים (הרמטכ"ל, מפקדי החזיתות ושלטי הארצות הכבושות) תמימי דעה, כי הגיעה השעה לסלק את הפיהרר ולהכריז במנהיגות חדשה של הגנרל בק, הרמטכ"ל הקודם, שהיה מנהיגה הרוחני של הקצינים הוותיקים, וד"ר היאלמאר ("המכשף") שאפט, איש הכספים, שהעלה את היטלר לשלטון והחליט, בהגיעו לשם, כי מוטב להורידו חזרה.

השאלה המכרעת הייתה, כמובן, מה תהיה תגובת המעצמות המערביות לה צעדת שלום גרמנית. אמרו הגנרלים, שדעו את כוחה של רוסיה: "האנגלו-סאכסים יסכימו, כדי להציל את עצמם; שהרי אם יסוגו הגרמנים במערב ויחזיקו מעמד בחזית המזרחית, יוכלו האמריקאים להקים מחדש פולין חזקה ומדינות בלקניות עצי מאיות שתוצרתן, יחד עם גרמניה שמרנית וחזקה, תגורר בתחום חדשה נגד הסובייטים. ואילו אם ימשיכו האנגלים סאכסים לחלום, יכבוש הצבא האדום את כל אירופה המזרחית ואת מחצית גרמניה — ואז יהיו שיערי אירופה כולה פתוחים לפניו."

הדופק איכזב. אלא שהגנרלים טעו בחשבון. כשהגיעו שליחם הסודי לעיר הוואטיקן ומישש את הדופק האמריקאי נתברר, כי הנשיא רוזבלט סבור אחרת. כתב הנשיא (במכתב פרטי שנתפרסם זה עתה): הרוסים הם אנשים הגונים, אפשר להסתדר איתם בשלום, אסור להרגיז אותם. וכעבור כמה חודשים הדהים את ידידיו (ובמיוחד את צירצ'יל, שחשב כבר אז כיצד "להציל את אירופה" מידי הרוסים) כשהכריז, מבלי להתיעץ אתם: גרמניה תצטרך להיכנע ללא תנאי.

התוצאה הייתה: פירוק מחתרת הגנרלים (עד להתנקשות בחי היטלר באמצע 1944), חזרת הצבא האדום ללב גרמניה.

מי יטיף את הביצים? כיום, 5 שנים אחרי תום המלחמה, מוכנים רוב המנהיגים האמריקאים להלקות את עצמם על המעשה האידיאליסטי של מנהיגם המנוח. כי עתה עומדת בראש דאגות האמריקאים בעיה: כיצד לשכנע את הגרמנים שיסכימו, ברוב טובים, להקים מחדש גורם גרמנים, "מצעד האווז", כפי שקוראים האנגלו-סאכסים להליכה מגבית-הרגלים של גרמנים במיצעים תגיגיים, שהיתה במשך דור שלם גורם לשנאה, ללעג ולפחד, נראית עתה לגנרלים האמריקאים כתרופה מרעננת למחלה האירופית.

הצרפתים, שראו את ה"אזוים" מקרוב, סבורים אחרת. הם מוכנים לוותר על הנחת הגרמנים, אלא שכאן מתעוררת בעיה בלתי-עיונית: אם לא יסכימו להחיות את האזו המטיל בייצראבא, יצטרכו הצרפתים להטיל את הביצים בעצמם. ולצרפתים אין כל חשק ללחום. הסכים שומאן, שר-החוץ הצרפתי, לפשרה: ילחמו נא הגרמנים, אולם רק בחטיבות של 6000 איש שתעמידנה תחת פקודת גנרלים לא-גרמנים.

המחיר: 1 ראש. אולם הגרמנים החלו לפזול לעבר הטאנקים הסובייטים המרוכזים בקרבתה, מעבר לנהר אלבה שבמרכז גרמניה, ובפנים הראשונה בהיסטוריה אין להם כל חשק ללחום. לרדיפות שלום פתאומית זו עזר גם רמז דק ממזרח: התלמטט הקומיניסטי של גרמניה המזרחית הכריז כי כל גרמני, הן באזור המערבי והן באזור המזרחי, שיעזור להקים מחדש צבא גרמני (מערבי) יבוא בבוא המועד, על עונשו, המחיר שנקבע: עריפה בגרונד-יד.

צעד זה גרם לעליית מחירים כללית. "לא נלחם בחטיבות" של 6000 איש, אמר אדוארד, הקאנצלר הגרמני-מערבי, המחיר המינימאלי שהגרמנים יסכימו לו, תמורת נכונותם לחדש את מוצע-האזוים, הוא ריבונות גמורה, שיוון זכויות כמו-בינלאומי — ודיכוינות גרמניות שלמות, בפקודת גנרלים גרמנים.

בבורסה המערבית יש מחסור חמור בחומר הגלמי ששמו: בשר, זנתות. הכל

מודים שהחייל הגרמני הוא סחורה משורחת ביותר, לפי חוקי הביקוש וההיצע יצטרכו לשלם עבורו מחיר יקר.

דגים מטיילים ברחוב

ארה"ב היא ארץ האפשרויות הגדולות. בארץ ענקית זו יכול לקרות הכל. שאל ילד קטן: "איפה האוטו הכי גדול בעולם?" ומיד יענה לך בלי כל פקפוק: "האוטו הכי גדול באמריקה!" שם הכל הכי גדול, אבל גם, כמו שמספר לנו סופרנו באמריקה, מונטי ג'קובס, גם "הכי מוזר" — תאוריות ומקרים משונים ביותר עלולים לקרות שם.

ההתנגשות בין הליקופטר ומכונית, שקרתה השבוע, היא עוד תוספת מורית לרשימת התאונות המשונות, שאירעו באמריקה ב-1950. ההליקופטר פגע במכונית, בשעה שנסה לחנות ברחובה הראשי של

ע"י מועצת הנהירות הלאומית. אחד מחברי המועצה הוסיף בעצמו מקרה לרשימה, בשעה שנסע לשדר מחצר אחר, על סכנת מעידות בחצר — מעד בעצמו, ונשבר קרסולו.

כתוצאה מגשמים עזים, מתו שני דגים מות בלתי רגיל. אגם מולדתם עלה על גדותיו והציף עיר באוהיו. הדגים יצאו לטיל ברחובות, אבל מכונית, שחצתה את המים, דרסה אותם בשעה שהיו עסוקים בעניינים.

כלב יורה. באותה אוהיו, אבל בעיר אחרת, קבלה אשה, בשם קרי מילר, הוזמנה ממחלקת המכוניות, לקבל את רשיון הנהיגה שלה. לפני משרדי המחלקה, מרדה בה המכונית והתפרצה דרך הדלת — שני פקידים נפצעו, הרשיון נמנע. המקרה הנפחתיק ביותר אירע, כש-

הפגנה פרו-סובייטית באזור המזרחי
חומר גלמי ששמו...

הפגנה אנטי-אמריקאית באזור המערבי
בבשר תוחמים...

ברה שיקגואית החליטה להפטר מחבית, גדולה של עשן נזול, אשר קנתה בטעות. אחד הכימאים הרים את המכסה, הנזול בא במגע עם האוויר, התרומם עמוד עשן ענקי, שכיסה כמה רובעי תעשייה. מיד הופיעו במקום מכבי האש, בלשים, חבל-נים. הכימאי כיסה מיד את החבית, אבל בעל החברה לא הצליח לשכנע במהירות את המשטרה, שלא היו כאן נסיגות בלתי חוקיים. החברה עדיין מחזיקה את רובו של נזול העשן.

המקרה המוזר ביותר של כלב שירה באדם, קרה בסקסס, גוהן שליטר נפצע מידי כלבו. עדים למקרה טוענים, שהכלב חישב ממש את כיוון היריה. אחרי ששבץ רצון מן הכיוון, לחץ בכפו על ההדק — היריה לא החטיאה. השוטרים דונלו אוטו, דטרויט, טייל עם נערתו לביל חופשתו. לפתע ירה אקדחו. גם היריה הזאת לא החטיאה — היא קילפה את מושב מכנסיו.

פיליפ בארוס, בן שנתיים, תושב הולנד, הכניס את ראשו בסיר הלילה שלו, מכבי נקראו להצילו. לא היה שום דבר בלתי רגיל בעובדה, שספינת הגרר פרנקלין ד. רוזבלט התנישה, והויקה רציף בנהר אילינויס, ביי גואר. אבל המקרה נעשה בעל משמעות, כשספינת גרר שניה, פגעה באותו רציף בספטמבר, והרסתה לחלוטין. שם הספינה השנייה? — הריס טרומן.

מורד לב בקו האש

ליוטננט לאון א. גילברט, מפקד פלוגה כושיית של צבא ארצות הברית, התחפר עם פלוגתו בגבעה ליד סגנוי בקו ריאה, וקבל פקודה לא לסגת בכל מחיר. זה היה ביולי, בשעת ההתקפה הגדולה. גלי אש של מרגמות, רובים אוטומטיים, תותחים שטפו משלשה צדדים את עמדותיו. אחרי שעתיים מצאו את הלוחם 12 איש משוטטים 1200 מ' מאחורי קו החזית: כשקבל פקודה לחזור, ענה בסרוב, טען שפלוגתו נפלה במלכודת מארב, ושעליו להתחשב באשתו וילדיו. המשפט הצבאי שנערך ליוטננט היה קצר וותיק. בעוון "התנהגות מבישת בחזית" זי"ת נדון, אחרי שלשה ימי משפט, למות. הוא היה החייל האמריקאי הראשון בקו-ריאה שנדון למות בעד פחדנות תחת אש האויב.

אין מלחמה בקוריאה. כשהמועצה המשפטית הצבאית הסכימה לפסיד, פנה הנאשם לביה"ד העליון. הוא לא טען שמשפטו עות את הצדק, אלא שפשוט לא היה שלם. עדי הגנה חשובים לא הורשו לעזוב את שוחותיהם ולהופיע. 8 השופטים הלכנים לא התחשבו בדוח"מ של שלושה רופאים, אחד מהם פסיכיאטר, שהעידו, כי הנאשם סובל מעיפות קרבית. ואינו מסוגל לבחור בדרך הנכונה (גילברט סבל מהתמוטטות נפשית באיטליה, שם היה קצין קרבי במלחמת העולם השנייה. אז נשלח לתפקיד ערפי). וחשוב יותר, גילברט חש שהוא נשפט שלא בצדק, מכיוון שהחוק המעניש במות מכלי את התנאי "רק בזמן מלחמה". הקונגרס בהחלטה פה אחד ב-1947, סיים את מלחמת העולם השנייה באופן רשמי, עד כמה שהדבר נור. גע למערכות חוקים מסוימות, כזו המעניקה פס"ד מות בעבור פחדנות תחת אש. מכיוון שארה"ב אינה במצב מלחמה רשמי בקוריאה, טען עורך הדין, אי אפשר לשפוט את הנאשם למות.

הנשיא טרומן לפי תקדים (אף חייל לא הוצא להורג במלחמת עולם שניה בעד אי ציות, אם כי 142 הוצאו להורג באש-מות אחרות), הקל את פסק הדין ל-20 שנות מאסר, וגרשו בחר"א מן הצבא. אמר ליוטננט גילברט, הנקודה בכ"ז לערע: "טוב לדעת שלא יוציאוני להורג, אבל 20 שנה הן זמן ארוך להיות אשם. הייתי אדם אומלל ובעל נפש יולה באותו יום."

צחוק אחרון

ציירי המסיבות בושינגטון הפנו פניהם לבנין האפורה, בן ארבע קומות — חגני בצירות את השנה הששית לשלטונו של טיטו. הכל היו בטוחים כי מסיבה זו תספק כמות גדושה של רכילות, אם יעניק טיטו, כמו שהיה נהוג במסיבות אלו, ארוחה דשנה ושמנה, יהנו הכל מזלילה וסביאה, ובאותה שעה גם יעירו הערות אירוניות על היחס בין הארוחה השמנה והרעב השורר ביוגוסלביה. ולהיפך, אם הארוחה תהיה דלה, יהנו למראה הפקידים האמריקאים הגבוהים, המנסים להיות נמוכים בשעה שהם רעבים.

את פני האורחים קבלו עובדי הצירות וילדיהם. הם עבדו בגדררובה ובהגשה. משרתים לא נשכרו. בתחילה הוגשו המשקאות: קאסו (שאלו מיד), מרטיני וסלי-בוביץ (קוניק שוויסיים). זרם המשקאות הפך במהירות רבה לסטופף דל. האורחים הרעבים הסתערו על המזון, נערו אוזניים לחיים עמו, ובמקום תרגולי ההודו, נתחי הבשר והקוראיר הגיישו לאורחים כריכי צמוקים מעשה בית.

ציירי הרכילות אנוכיו: הם נשארו רעבים וגם לא יכלו לרכל ולעקוק את מארחתם. וגם השמות המפורסמים, שהביטחו לבוא רק כדי לפרסם ולהוכיח את אהדתם לטיטו, לא באו ושאו ציירי הרכילות מושעממים וגמלטו במהרה.

נשאר השגריר פופוביץ, שהדגים את קשיי מדינתו, ויחד עם זה צחק צחוק אחרון על הרכלנים וציירי המסיבות של בירת אמריקה, ושינגטון.

אך אסתר ידעה כי הסבתא נמצאת אי שם באירופה. לבסוף גילה הווג הצעיר, כי הסבתא נמצאת בצרפת באחד ממחנות הסר-כנות היהודית. במקום לנסוע ישר לארץ, החליט האוציג, כי הווג יסע לצרפת לר-אות את הסבתא. אולם כשהגיעו לשם נאמר להם, כי הסבתא הפליגה לארץ. הדבר התאים בהחלט לתכנית. הווג נסע בעק-

לארי אדלר והמפוחית
למען הבן החורג

בוחיה, הגיע לתל-אביב, בא אל קרוביה של אסתר, כדי להודיע על מקום המצאה. והנה, לתמהונה, עומדת על הגונדולה בבית קרו-ביהם — הסבתא בכבודה ובעצמה...
רגע קט. "ההפי אנד" זה הופך את ביקורו של האוציג בארץ לחוויה עוד יותר עמוקה. נוסף לכל הנהו גם ציוני ופעיל בחוגים אלה באמריקה. "חזרתי הביתה", אומר הפסנתרן, "אם כי רק לרגע קט, אך בכל זאת זאת הביתה"... אחר מספר קונ-צטים בארץ, ובמרכזם הופעתו ברסיטל באולם "אהל" ב-11 לת. ז. עליו לחזור לעולם הגדול. כבר 25' לחודש זה עליו להופיע בטאון הול, מקום שם החל את הקריירה לפני שבע שנים...

הגאון הווג

בשבועות הקרובים עומד להגיע ליש-ראל עפי' הזמנת "ויבל" אמן-מפוחית-הפה מס' 1 — לארי אדלר.

לארי ("מוסיקה למיליונים") אדלר, גוק, מימיקן, יהודי, נחשב בארה"ב גאון מפור-חית הפה. אדלר העלה את הכלי הוועיר, שהיה, עד לפני שנים מועטות, בן חורג במשפחת כלי הנגינה — לדרגה אמנותית גבוהה. הוא הופיע כסוליסט עם תזמורות ידועות, מכוונות, כתזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק, פילדלפיה, סט. לואיס, סאן פרנציסקו. ג'אן ברגר, קומפוזיטור צרפתי צעיר, כתב במיוחד עבור לארי אדלר קונ-צרטו למפוחית פה — הראשון מסוג זה, שנכתב אי-פעם. דריוס מילו, הקומפוזי-טור המודרני הנודע, כתב עבור אדלר סוויטה לה מוניקה. סיריל סקוט, הקומפוז-יטור האנגלי, כתב את "הסרנדה ללארי אדלר"; המבקרים המוסיקליים בארה"ב רואים באדלר "אמן מקורי, יחיד במינו, המפיק ממפוחית הפה צלילי כינור, קלרינט, חליל וקרן גם יחד". כותב ה"ניו-יורק טיימס". "הוא וירטואוז מפוחית פה מס' 1 של זמננו, — זה הצעיר מבלטימור", כותב ה"דסריוס ניוס".

"גאונותו של אדלר מעניקה למפוחית הפה אפקטים צליליים, כמוהם טרם שמענו", כותב המבקר המוסיקלי של "סורגוסו איינינג טלגרם" — קנדה. יחד עם לארי אדלר בא גם הרקדן המודרני פאול דרייפר. שניהם ישהו בישראל כחודש ימים.

מצפון שקט ישן

"יש לו מצפון שקט!" אמר עתונאי זריז, שהקדים לעלות על סיפון "לא גורין דה", מצא כי טינו רוסני ישן עדיין. אולם את מסיבת העתונאים החסופה הש-כיל לנהל גם גדעונסקי (יהודי שנדון למות על-ידי הגרמנים — ניצל), האי-מי-פרסיו הממולח של הזמר. גדעונסקי הכ-

"חזרתי הביתה"
לפני שבע שנים ערך פסנתרן צעיר, שזה עתה גמר את חוק למודיו במכון קרטיס המפורסם, את הופעתו הראשונה בשטאון הול" בניו יורק. הבקורת הי-תה מצוינת. "שימו לב לשם החדש הזה... אמן שיש להתחשב בתפיסתו כבר עתה... רגש למכביר וטכניקה מצוינת..." כתבו המבקרים.

כעבור כמה ימים הופיע אצל הפסנתרן הוירטואוז המתחיל האימפרסריו א. סטרוק הידוע. מאז החל הפסנתרן להופיע כאחד המוצג ע"י סטרוק לפי נוסח משרדי הקונ-צטים באמריקה, האורבים כעורבים לס-חורה העלולה להכניס, והמוכנים לראות בדם קר כיצד רעבים ללחם אנשים, שאינם "אמני-קופה". האימפרסריו לא טעה: הצעיר קיבל באותה שנה את פרס ה"טאון הול" לאמן הצעיר המוכשר ביותר של השנה... הפסנתרן הזה היה חולטר האוציג שהו-ריו, יוצאי פולין, גדוליה בוינה ואח"כ בבוא האנשלים, ברחו בעצמם לאמריקה. במסע הפרסומת שערך האימפרסריו לכו-כבו החדש מסופר על כל אלה. בין הש-אר אנו מוצאים שם שורה אחת, המיוחסת לואתו תקופה, כאשר הוריו של האוציג נסעו לאמריקה. "האוציג — נאמר שם — נסע בעצמו למזרח התיכון ומשם המשיך דרכו לאמריקה".

"היו ימים..." "המזרח התיכון" הנה היתה — ארץ ישראל, ירושלים, הקונ-סרבטוריון, הפרופסור שרד, ימים ולילות של חיי סטודנטים — כל אלה, שלא נשכחו עד היום מלבו של האוציג. היה זה לפני 11 שנה, ומאז לא שכח הפסנתרן את הארץ. להפך — "זו היתה התקופה המאושרת ביותר בחיי" אומר הוא כיום. אלה הגעגועים, שהביאוהו עתה לסידרת קונצ-רטים בארץ...

מלפני שלא יושב לעולם. חולטר האוציג סייר עתה בארצות סקנדינביה ואי-רופה, ובכל מקום זכה להערכה ובקורות טובות למדי. בפילנדה, לפני שלשה שב-עות, היתה להאוציג חוויה עמוקה, אחת החוויות בחיי אמן, שאינן נשכחות לעולם. אחר הקונצרט שלו בהלסינקי צלצל הטל-פון בחדר האמנים. זה עתה סיים הפסנתרן לגנן קונצרטו לפרוקופייף, ועודו הדהדו באוזניו מחיאות הכפיים, כאשר נקרא אל הטלפון. מישהו בצד השני של הקו אמר: "יפה ניגנת, יפה מאד". "מיהו המדבר?" שואל הפסנתרן, לשמע התשובה כשלו ברכיו והחזירו פניו: "מדבר סיבילוס", אמר האיש בפשטות כאחד, דרך משל, האומר אצלנו: "כאן ירקוני ממרכז הטלפונים"... מסתבר, כי סיבילוס הזקן, שכבר איננו עוזב את ביתו, מאוין לכל הקונצרטים המעריכים ברדיו.

רדיפה דרמטית אחרי סבתא. לפני כשנה, בנסעו באניה מנורבגיה, הכיר האוציג צעירה שוודית, בלונדית,

חולטר האוציג ואסתר
בעקבות הסבתא

בעלת עיני תכלת. הווג התאהב מ"מבט ראשון", ומקץ שבועיים באו בברית נש-אין. הנשואין נערכו לפי כל חוקי דת משה וישראל, מאחר שהצעירה השוודית הי-תה פליטה יהודית מלווד. מאז חתן הפסנתרן את אסתר, אשתו הקדיש את חייו לשתי פעולות עיקריות. האחת היתה, כמו-כן, המוסיקה ואילו השניה — חיפושים אחרי הסבתא של אסתר. הסבתא של אסתר ישבה אתה בסיביר ומאז נעלמו עקבותיה.

כתובת המערכה והנהלה: תל-אביב, רחוב ליליבלום 12, טלפון 66785. ת.ד. 136 / העורך: אורי אבנרי / המוסיקלי: אברהם גורדון ושלום כהן / דפוס: מ. תל-אביב, רחוב סין 6, טלפון 2235 / גלושית: צינקגרטה ארץ ישראלית בדים / החפצים: דוד שורל ובני, תל-אביב.

ביחור לסיגריות-לוד-בע"מ מגיש
לקהל המעשנים
מביכורי תוצרתו את הסיגרית

קונסול

וירגיניה

תערוכה של זוי-טבק וירגיניה
משובחים ועדינים שהוכנה על
ידי מומחים מעולים בעלי-שם
טעמו והיווכחו

הוצאת ספרים נ. טברסקי, חברה בע"מ
הופיע אלבום
מלחמת הערבים בישראל (באספקריה ערבית)
מאת **אדמנדר רותן (דוצקי)**
שבע מדינות-ערב לוחמות בישראל בצילום ובקריסטורה. איסף תמונות נדירות ממקורות מיוחדים ומתוך עתונות המדינות הערביות בזמן מלחמת-השחרור. הסברים בעברית ובאנגלית.
נייר כרום, הדפסה משובחת וכריכה הדורה.
המתנה הנאה והמאלפת לירידך בארץ ובחול
המחיר 3.500 ל"י
ההפצה הראשית: סוכנות י. ברנפמן, רח' צילנב 2, תל-אביב.

אולפן גרג לקצרנות עברית ואנגלית
בתהלת ח. קמפינסקי, המבר לקצרנות העברית לפי שיטת גרג הפשוטה א-פותח בעת קורסים חדשים למתחילים
ב ח י פ ה: רח' פבנר 19, אצל מר ח. קמפינסקי
בתל-אביב: מלון "אירופה", רח' אלנבי 42 (ע"י מוגרבי), טל. 2913
ירושלים: מלון "ויסא", רח' המלך דוד 21, טל. 2515
נ ת נ י ה: בית הפועלים חדר מס' 8, טל. 28
הרשמו מיד — ההצליחה מובטחת!
א-תשומת לב הולמדים: "הקצרנות העברית לפי שיטת גרג הפשוטה" היא השיטה היחידה בארץ המותאמת לקצרנות "גרג" המקורית והיועצה בעולם, אשר נלמדת בקלות מפליאה על ידי מיליונים אנשים בכל הארצות וברוב השפות בעולם.
לתשומת לב התלמידים לשעבר:
במסגרת התכניות "שרותי אולפן גרג לתלמיד" נפתח עבורכם היגם
קורס למהירות גבוהה
ההרשמה עד ה-15 בינואר 1951.

דורה קלינובנה
הנחקנית והזמרת שהופעתיה רבות ההצלחה על במות הארץ מלפני שנה — עודן זכורות.
תופיע בתל-אביב ביום א' 7.1.51 ובמוצ"ש 13.1 באולם "אהל שם".
בחיפה ביום 19.1.51 באולם "מאי"
כ ר ט י ס י ס
"הכרטיס" אלנבי 31, "אורביס" מונ-טפירי 32, יפו — "כנף" בוסטרס 9.
בחיפה — בבית ה"מכבי".

הרחקת שערות לחלוטין
דיאטרמיה באחריות כלי צלסור ובאוסן סופי (שיטה חשמלית) 1400 שערות לשעה מהרגלים
"ירדניה"
תל-אביב, יוחנן הסנדור מס' 18.
חיפה, רחוב מיכאל 31.
השתמשו בחדיש החריף להרחקת השערות

סאת פוטו ברנר תכש
איך במצלמה דחשתמש
בקנות מצלמה, חלקים, פילמים, פלטות נייר וכו', עומד לרשותך נסייני של 25 שנים. כתיר בית מסחר ראשון במקצוע. פיתוח, העתקה, הגדלה, מכירה, קניה. החלפה. שיתוף מיוחד של פילמים קטנים.
(EXTRA FINE GRAIN)
פוטו-ברנר
חיפה והחלוק 31
פנת-שבידא טל. 4137

קולנוע בתל-אביב
אופיר — בצלע האדם נבראה (3) עם ספנסר טריסי, וקטרין הפבורן.
אסתר גילסון חוזר לשיר
מגדלור — פאיסט (3)
אוריון — לקראת הסרט: ענני הווגר

חיש את סוכנות "יוניטד פרס", שהודיעה, כי טינו רוסי עתיד להשמיע את קולו בחגיגות חג המולד בבית לחם (זמר שנ-סונים במקלהל כנסיה?) אנו באנו מא' תונה -- הצעיר האימפרסריו נרגשות.

בצלע אדם נבראה

מן הקומדיה האמריקאית שהגיעה לשיאה באמצע שנות השלושים, בסרטיהם של ליוויק, קפרה, מאמוליאן, ואן-דאיק ואחרים, לא נותר כיום אלא צל חיוור, הקר מדיה ההוליוודית המבריקה, הפקחית והמבוגרת איבדה את חריפותה בים של צבעי-פאסטל מלאכותיים ו"באלטים" מייס" בראשונה של אסתר ויליאמס. אפי' לו קפרה הגדול עצמו שקע ביוון של נגשות זולה. ליוויק' וואן-דאיק נפטרו וממוליאן מצא מקלט על במת ברודוויי. תופעות כמו פרסטון ("דרכו של מנצח") סטרג'ס הן נדירות מדי ויצירת מופת אולפנו של צאפלין אחת לחמש או שש שנים אינה עשויה למלא את החסר.

בתוך המדבר הגדול הזה, "בצלע אדם נבראה" הוא אואיס נעים למדי. יש לו כמה מעלות בולטות. ראשית התסריט נכתב בידי גארסון קינין ואשתו, רות גור' דון. קינין לא הצליח בכתיבתו במקרה זה כמו שהצליח בקומדיה המפורסמת שלו: "רק אתמול נולדה"; אך יש ב"בצלע אדם נבראה" הרבה הומור הנובע ישר מן התסריט. הבמאי, ג'ורג' צוקור, מעמיד לעתים את המצלמה בנקודה אחת דקות מספר ומניח לשחקנים לשחק לפניו בלי הפסק. בלימית'צר כואת מצד במאי'סרטים ראיה לציון מיוחד: היא מאפשרת ליה' נות באין מפריע ממשחק מצוין מצד כל השחקנים, אך ביחוד מאותה תגלית קר

בינתיים נסערו הרוחות בחיפה, שזכתה באחת הפעמים המעטות להופעת בכורה ארצית, נוער בית'ר התכונן להפגנה, ב"עטרה" הסביר אחד, בעל מקורות מוס' מכים, כי הממשלה אישרה את כניסתו של רוסי בגלל... המסים שהאיצר עתיד לגבות מכרטיסי הכניסה. לפני בנין ההס' תורות התקלה קבוצת עסקנים סביב אחד מפעילי מפ"ם, שהכה בשבט לשונו את קרית הפועלים שלנו -- קרית חיים -- שם קנו כולם כרטיסים לשנסוניסט הזול הזה -- עד שאולו הכרטיסים.

"הלאה טינו רוסי, שהשמיע זמירות לנאצים" -- הכריז שלט ענק, שנישא ביו' נוער מק' בכניסה ל"ארמון", שם נערך הקונצרט. הקהל זרק מבט בשלט, ו...ורם לאולם. טינו נתן לקהל את אשר רצה: "טרנטלה", "אווה מריה", כיוצא בזה. אולם כשעלתה על הבמה הרקדנית, נתערב ברי' חות הבושם, הויעה, ריח צחנה מרקוב. היה זה גו מדמיע, שהזרם באמצעות צינור... לא בשעה הנכונה! הקהל הש' תעל, השתק, ברח למסדרונות -- חזר. צעיר משופם, לבוש מעיל פרוח, התקדם אל הבמה... מה יקרה... "חבר תן" "או סולה מיו" -- צעק. -- טינו נתן...

בקבוקי זפת. אחרי כן הופיע טינו גם בתל-אביב. גם כאן חזרו ושנו אותם המעשים, אבל לא חזרה אותה ההצלחה.

טינו רוסי והזמירות הערביות: "טינו רוסי היה צריך לתת שורה של קוג' צרתים בארצות הערביות, אבל אחרי שחתם על חוזה להופעות בתל-אביב וחיפה הוכרח ע"י הערבים לבחור בינם לבין הישראלים. הוא בחר באחרונים והפסיד 150.000 דולאר..." כותב העיתון הפאריסאי "אל", ("היא") מיום 30 באוקטובר מתחת לתמונתו של טינו (מימין) -- בתחרות "עקרת הבית האידיאלית"...

בחיפה הצליחו הבריונים להתחיר אולם את הגו המדמיע, בתל-אביב, לעומת זה, נתפסו 8 אנשים חשודים ששוטטו על יד אולם "אהל סם" בצורה חשודה ביותר. ברשותם היו כל מיני חמרים מסוכנים, שמטרתם היתה ברורה: בקבוקים מלאים נוזל שחור כופת, קופסאות מלאות אבקות כימיות שונות. כל הופעה של טינו רוסי גוררת אחריה סכסוכים, הפרעות, משטרה.

בחיפה נאסר צעיר, הוא יועמד למשפט, ומשפחתו, אחת המכובדות בחיפה שלחה לחוק לארץ וארגנה איסוף חומר על הז' מר. מפלגה אחת -- בית"ר -- פרסמה כרוזים נגד הזמר והפיצה אותם לפני כל הופעה, בין הקהל העומד לפני דלתות האולם.

הקהל מריח, קורא ורץ בהמוניו לש' מוע את הסנור הרגשני הזה. "יש לך כבר כרטיס? הוהר, אל תלך, זורקים פצצות סרחי". אבל למען האמנות מסתכנים.

טינו רוסי עצמו אמר: "אם לא יקבל אותי הקהל ברצון, אסע בשבוע הבא". הוא טוען שמעולם לא נשפט באשמת שי' תוף פעולה. היה תורם את כספו לטובת המחתרת האנטי-גרמנית, הציל יהודים לדב, אחד את הפליטים ואת היהודים המקימים את ארצם מחדש.

יהאוסטרלי אהב אדמתו. ואפילו הכושי משבט הבסטו שכל ידיעתו בשפה האנג-לית מצטמצמת בבטוי קלסי של המלה "בלוסום", הנו רע בלב ונפש לחבריו בצרף.

והנה מובא לצרף זה חיל סקוטי שנפ' צע בקרב, נותח והחלים מפצעיו, ואולם עתה נוכחו הרופאים שאין תקוה לחייו. החיילים מתבקשים על ידי הרופא והאחות להנעים לו את ימיו האחרונים, אולם המבנה הדומטי יודע על מצבו, מסרב לקבל את ידידותם ומתיחס כלפיהם ביהירות ובחשדנות.

לכאורה הנושא הוא טראגי, אולם המ-חבר ידע להלביש אותו צורה ושיח מלאי הומור המתעלים לדרגה של קומדיה מצוי-גת. הבמאי, וינסנט שרמן, שמר יפה על המבנה הדומטי של המחזה ומלבד כמה צלומים אמתיים בתחילת הסרט, נשאר נאמן למקור.

השחקנים כולם ממלאים את תפקידיהם כאמונה, ביחוד מצטיין ריצ'רד טוד בתפ' קיד החיל הסקוטי מרהיבנש ומהיר-החיתה.

ריצ'רד טוד: לשחקן אירי צעיר זה, שחזר השער וירוק העינים, היסיווריה צבאית משלו. כקצין בצבא הבריטי הספיק, ביוון מלחמת העולם האחרונה, לסייר בחצי עולם, וביהשאר צנח גם בחוף נורמנדיה ביום הפלישה, ושרת בארץ ישראל.

משהשתחרר מהצבא, החליט לחזור אל קבוצת "שחקני הדונדי", שניסדה בזמנו עוד מלפני היילחמה. למרות הצלחתו כשחקן, שאף בעיקר לכתוב מחזות, ואת משחקו בתיאטרון החשיב רק כקרב קפי' צה אל זירת הדרמטורגים.

בינתיים נתמנה חברו של טוד כאחראי לחלוקת תפקידים בחברת סרטים אנגלית גדולה, והציע לו להשתתף בסרט "לאול החוטאים". טוד נוסה בכמה וכמה תפקי' דים ולבסוף קבל את תפקידו של גבור הסרט, פושע אירי הנשפט לאסור על רצח שלא ביצע. התפקיד היה קשה לבצוע, גם מבחינה משחקית וגם מבחינה פיזית, אולם הוא התגבר על כל הקשיים והצליח בו מאוד.

משחקו העצור והמשכנע מצא חן בעיני הבמאי ההוליוודי וינסנט שרמן, שהגיע באותו זמן לאנגליה בקשר להסרטה "הלב הנמהר", והוא החליט לתת לו את התפקיד הראשי בסרט זה.

טוד ניסה לסרב, על הבמה שחק באותו מחזה את תפקידו של החיל האינאקי, ולא העזי לנסות את כוהו במבטא הסקוטי. אולם לאחר שדוליו של שרמן, ולאחר כמה תצלומי ניסיון הסכים לקבל את התפקיד, והחל לעבוד עליו במלוא המרץ.

ואמנם לא אכזב את התקוות שתלו בו, ובן לילה, יותר נכון בן סרט, הפך לכוכב בעל שם עולמי וחווה הוליוודי שמן.

רונלד רינג, ריצ'ארד טוד ("צעיר נולד בלב נמהר") בחצי העולם, קצין בריטי

מאד בשנים האחרונות והתפקידים אינם הולמים אותם ביותר, אבל הם עדין משכ-נעים.

ג'ורג' הילריי: הביוגרפיה ה"רש-מית" אינה מגלה את גילה של השחקנית בהירת-השער. "נולדה ב'21 ביוני", השנה נשארת תעלומה.

שמה האמתי, יהודית טובים והיא גור' לדה בניו-יורק. את דרכה אל הבמה עשתה דרך לוח הסלפונים אשר בתיאטרון של אירסון חלס. התוצאה: לאחר ששה חד-שים -- גרון צרוז.

בעצם, הצרידות שבגרונה היתה כה חריפה עד שנוקקה להבראה בהרים. שם, באזור הקייטנות הצטרפה אל להקה קטנה שהופיעה לאחר זמן גם בכמה מועדוני-לילה בניו-יורק. גיודי הובלה גם להולי-בור, אולם שם ניתנו לה רק שני תפקידים פעוטים מאוד. בחזרה לבניו-יורק צפתה לה הפתעה נעימה:

גרסון קינין, התכונן לתת במחזהו את התפקיד הראשי לגיין ארתור. אולם היא הסתלקה ברגע האחרון מ-תחביבותיה וגיודי נתמנתה במקומה. הצלחתה היתה גדולה ומידית. באותו מחזה זכה גם פול דוגלאס לפרסומו הגדול ("העולם הזה" 622).

אם כי גיודי מתמחה בדמויות של בלונדיות ארוכות-שער וקצרות-שכל, היא קוראת לעצמה משכילה וחספרים החכיכים עליה, לדבריה הם יצירות בפסיכולוגיה פילוסופיה וביוגרפיה...

בקצרה

"פאוסט" -- נוסחו של רנה קלרי', נוסח קליל אך פילוסופי, של האגדה הסר-גית הנודעת על המלומד שמכר את נשמתו לשטן. השטן של קלייר: מישל סימון, המדגים משחק יוצא מן הכלל.

"צעיר נולד בלב נמהר"

הסרט מבוסס על מחזהו של ג'ורג' פטריק "הלב הנמהר", שהוצג לראשונה על במת ברודוויי בשנת 1945, והוא דן בחייהם של ששה חיילים ואחות רחמניה בבית חולים צבאי בג'ונגל הבורמאי. בזמנו עורר המחזה הד חזק בקהל האמ-ריקאי ובעולם כולו בגלל אקטואליות הנושא ובגלל הדמיון הכנה להוי הצבאי.

אולם מוראות המלחמה האחרונה שמ-שו למחבר רק רקע מקרי ורחוק לספור-מעשה הדון ביחסים שבין אדם לרעי, האקטואלי בכל עת שהיא. אין זה ספור מלחמה כי אם ספור על חיילים, על נצרים שהורחקו מבתיהם וחיים עתה בצור-תה בצרף החולים אישם. הם חולמים ומהנעגעים אל ביתם שלהם במולדת הר-חוקה, אולם גם כאן הקימו להם בית ירדתי בריי רעים והכירו לדעת חיים שלא ידעו מעולם.

ידידות מקרית ומזורה מתרקמת בין החיל האמריקאי הציניקן והאנגלי בעל החזק הבריא ובין הניו-זילנדי הפילוסוף

מית ממדרגה ראשונה ששמה גיודי ה-ליידי.

מלחמת המינים: שמו של אחד מעווריו של התובע הכללי באותה עיר (ניו-יורק) הוא אדם בוגר (ספנסר טרייס) ועל שכמו מוטלת הקטגוריה במשפט של גב' אטינגר.

אולם לאדם אשה בשם אמנדה (קאתא-רין הפבורן) והיא עורכת-דין וגוסף לזה לוחמת חריפה לזכויות הנשים. היא מת' נדבת ללמד סניגוריה על האשה המסכנה. כמובן שלהתנגשות בין הצדדים הי' ריבים בבית הדין ישנו הד חזק גם בביתם, ומריבה משפחתית פוטוגנית מאוד מתפ' תחת, מגיעה לשיא ומסתיימת על הבד.

נוסף למעלות הנ"ל יש לציון בסרט שחקן אחד בשם דוד ויין, שקנה לו שם, אמנם, בברודוויי אך עודנו חדש בהולי-בוד. לחיין תפקיד לא גדול אך הוא מבצע אותו בקלילות והבנה. יש לקוות שגורלו לא יהיה כגורל שחקני "מטרו" אחרים שאולצו לשמש בדחנים בסרטים מוסיקי' גיים של אסתר ויליאמס וקאתארין גריי-גרייסון.

קאתארין הפבורן וספנסר טרייס מג' לים בסרט את יכולתם המשחקית הרגילה, שהיא, כמובן רבה מאוד. שניהם זקנו

על מה צוחקים הצרפתים

"לדד השער מתפתחת היאבקות קשה על הכדור..."

חורדת המחיר

המודל הבישנית

אביב כי בא

של מי החזקה הזאת?

האמנה האמלגמית

"השורה שוב לא ישרה!"

